

Kako smo gospodarili v letu 1980

Rezultati poslovanja za vso železarno so bili objavljeni v Poročevalcu št. 9. Ker pa je leta izšel le v 800 izvodih in ker so poleg tega v tozkih in delovnih skupnostih obravnavali poleg tega le svoje lastne rezultate, objavljamo tu

— glavne podatke o poslovanju železarne in
— komentarje k poslovnim rezultatom tozdov in delovnih skupnosti.

Oboje smo dobili od delovne skupnosti za računovodstvo. Podatkov po kazalcih ZZZ do zaključka redakcije te številke niso uspeli izdelati, zato jih bomo objavili, ko jih bomo prejeli.

Uredništvo

REZULTATI DELA DELAVCEV ŽELEZARNE RAVNE V LETU 1980

Za delovno organizacijo bo izdelano posebno poslovno poročilo o proizvodnih in finančnih rezultatih za leto 1980, zato navajamo tu samo nekaj osnovnih značilnosti poslovanja.

Obseg skupne proizvodnje se je po primerjavi z letom 1979 povečal za 1,2 %, plan pa je bil

presežen za 0,2 %. Blagovna proizvodnja je bila za 0,8 % pod lanskoletno in prav tako za 0,8 % pod planirano. Fakturirana realizacija je bila za 37,5 % večja kot v letu 1979 in 3,4 % nad planirano.

Zaposlenih je bilo 5.187 delavcev, kar je za 1,9 % več kot v predhodnem letu oziroma 1,6 % manj, kot je bilo predvideno s planom. Pri tem je treba poudariti, da je bilo manj zaposlenih od planiranih predvsem v delovnih skupnostih in TOZD skupnih ter spremljajočih dejavnosti.

Produktivnost se v primerjavi z letom 1979 ni povečala, je bila pa večja od planirane. Na osnovi tega in pa nekaterih drugih finančnih kazalcev lahko sklepamo, da je bil v letu 1980 kvalitetnejši proizvodni program z večjo stopnjo predelave.

Izplen in izmeček sta bila približno enaka kot v letu 1979, s tem da so po posameznih TOZD precejšnje razlike. Posebej pa velja pohvaliti valjarno, ki je na tem področju dosegla dobre rezultate, objektivna primerljivost rezultatov je v tej TOZD zelo velika, kar daje še posebno

vrednost, odraža se pa tudi v dobrih poslovnih rezultatih.

Zelo ambiciozno zastavljen plan izvoza je bil dosežen 94,2 %, v primerjavi z letom 1979 pa je bil dosežen indeks 132,8. Izvozniki, npr. industrijski noži, so

Izdaja delavski svet Železarne Ravne kot 14-dnevnik v nakladi 5500 izvodov.

Ureja uredniški odbor: Jože Gruden, Sead Karadža, Tomaž Kern, Marjan Kolar, Olga Radovič

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

Tiska CGP Večer, Maribor
Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni listi SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

dosegli tudi dobre poslovne rezultate, h katerim je prispeval svoje tudi naš sistem internih stimulacij izvoza.

Podrobnejšo sliko poslovne uspešnosti za leto 1980 v primerjavi z letom 1979 kaže tabela.

	leto 1979	v 000 din	
		leto 1980	Indeks
Celotni prihodek	6.611.613	8.138.795	123,1
Porabljena sredstva	5.135.377	6.126.547	119,3
Dohodek	1.476.236	2.012.248	136,3
Obveznosti iz dohodka	463.987	633.619	136,5
Čisti dohodek	1.012.249	1.378.629	136,2
Osební dohodek	714.065	885.937	124,1
ČD za skup. por. TOZD, DSSS	98.681	129.271	131,0
ČD za skup. por. izven DO	40.013	55.431	138,5
ČD za razšir. mat. osnove TOZD	38.109	111.234	291,9
ČD za razšir. mat. osn. izven DO	68.879	148.713	171,2
ČD za rezervni sklad	34.502	48.043	139,2
Obračunane nepokrite obveznosti	55.034	17.923	32,6

Kljub zaostreni gospodarski situaciji in povečanemu izvozu v zelo trdih tržnih pogojih je akumulativna sposobnost delovne organizacije zelo narasla. Druž-

beno usmerjena delitev čistega dohodka je omogočila, da so se zelo okrepila sredstva za neposredno izboljšanje materialne (Nadaljevanje na 2. strani)

Akcijski program

uresničevanja politike stabilizacije

Ta akcijski program je sprejel delavski svet železarne na svoji seji 13. 2. 1981. Zaradi pomembnosti ga objavljamo v celoti.

V letu 1981 se nadaljujejo zaostreni pogoji gospodarjenja. Pričakujemo večje težave kot v letu 1980, še posebej pri oskrbi z energijo, s starim železom, z nekaterimi ključnimi repromateriali in tudi pri uresničevanju naše uvožno-izvozne usmeritve. Zato bomo lahko le s skrajnimi naporji vseh dosegli primeren poslovni rezultat, ki nam bo zagotovil tudi ustrezno osebnost in skupno porabo ter krepitev materialne osnove dela.

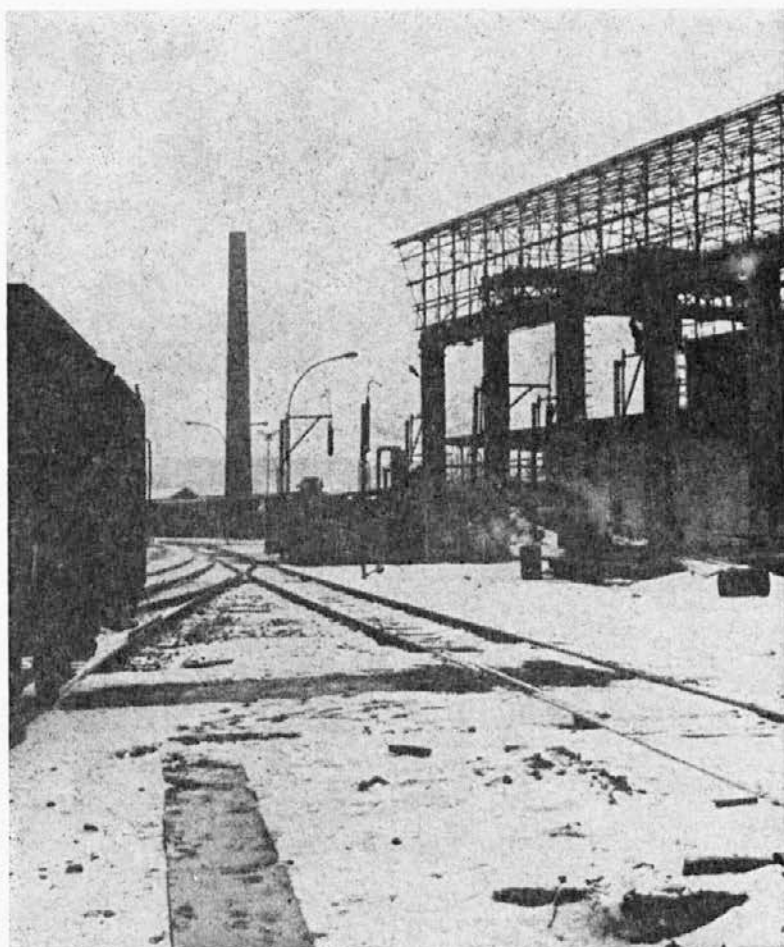
Za uresničitev teh ciljev sprejemamo akcijski program, v ka-

terem opredeljujemo konkretne prednostne naloge za celotno delovno organizacijo, posamezne skupine TOZD in posamezne TOZD oz. za delovno organizacijo.

Prednostne skupne naloge

1. Varčevanje oz. skrajno racionalna raba sredstev je osnovna naloga predvsem delavcev, ki imajo na to dejanski vpliv. Kolikor se največ da, moramo omejati vso porabo, ki ni neposredno namenjena proizvodnji. Za uresničitev te naloge so odgovorni poslovodni delavci, pomembno vlogo pa imata tudi nabava in finančna služba, ki morata spremljati izvajanje te naloge.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Prostornost

(Nadaljevanje s 1. strani)

osnove dela v TOZD, ob relativno še kar sprejemljivi rasti osebnih dohodkov in skupne porabe. Čeprav smo obračunali 141,8 mio din amortizacije nad predpisano stopnjo, še vedno lahko ugotavljamo, da so naša osnovna sredstva podcenjena v strukturi naše proizvodne cene.

Nepokritih obračunanih obveznosti iz čistega dohodka je v letu 1980 neprimerno manj kot v letu 1979. Večina nepokritih obveznosti se nanaša na občinski program, ki smo ga pa tudi pokrili neprimerno več kot v prejšnjem letu.

Največ nepokritih obveznosti imata TOZD stroji in deli ter orodjarna, ki pa imata prikazane v bilanci samo rezultate II. polletja, v zaključnem računu, ki je bil ob reorganizaciji, pa sta del sredstev lahko namenili celo v svoj poslovni sklad.

Iz teh primerjalnih podatkov lahko zaključimo, da so finančni rezultati v letu 1980 zelo ugodni in nam predvsem zaradi možnosti hitrejšega razvoja dajejo upanje, da dosežemo podobne rezultate tudi v letu 1981.

planirala, kar je celo 80,4 % več kot v letu 1979.

Za osebne dohodke je bilo obračunanih 6,2 % več, kot je bilo predvideno s planom.

TOZD JEKLOLIVARNA

Planirana skupna proizvodnja je bila dosežena 102, %, planirani celotni prihodek pa 106, %. Število zaposlenih je bilo za 1,6 % manjše od plana.

Relativno manjši porast porabljenih sredstev, kot je porast celotnega prihodka, se odraža v večjem dohodku, ki je 16,8 % višji od planiranega. Materialni stroški so celo pod planiranimi, znatno pa so narasle zaloge, kar daje dobro izhodišče za bodoče poslovanje.

Pri obveznostih iz dohodka je treba poudariti, da ima TOZD zaradi velikega izvoza znatne davčne olajšave, tako da so davčne obveznosti le 33,7 % od planiranih.

Čisti dohodek je za 18,2 % večji od planiranega in celo za 41,2 % večji od leta 1979, vendar pa je v letu 1979 obračunala po-

Ob zelo dobrih finančnih kazalcih, dobrem izplenu in znižanem izmečku: je bil samo izvoz pod planiranim, saj je bil plan dosežen le 89,3%.

Poudariti pa je treba, da imajo dobre finančne rezultate tudi vse temeljne organizacije v nadaljnji proizvodni verigi, ki se pretežno oskrbujejo z vložkom iz valjarne.

TOZD KOVAČNICA

Skupna proizvodnja je bila v kovačnici za 1,9 % večja od planirane, blagovna pa za 1,6 %. Celotni prihodek je bil 5,5 % nad planom. Poprečno je bilo zaposlenih 4,5 % manj od planiranih.

Zaloge so se v primerjavi s stanjem na začetku leta povečale za več kot 100 %, kar pomeni določeno rezervo za naslednje poslovno leto.

Doseženi dohodek je za 2,7 % večji od planiranega, čisti dohodek je pa za 0,7 % pod načrtovanim. Pri tem izpadu čistega dohodka imajo največji vpliv večje obresti, ki jih je bilo treba obračunati v IV. kvartalu in niso bile planirane. V primerjavi z letom 1979 je bilo obračunano 210,9 % amortizacije nad predpisano minimalno stopnjo.

Iz čistega dohodka je bilo obračunanih 7,2 % osebnih dohodkov več, kot je bilo planirano.

Temeljna organizacija ni pokrila vseh obveznosti iz čistega dohodka za občinski program (prispevek za šolstvo, za kmetijstvo in za krajevne skupnosti), vse ostale obveznosti pa so pokrite.

Planirani izvoz je dosegla temeljna organizacija s 97,8 %.

TOZD JEKLOVLEK

Jeklovlek je dosegel plan skupne proizvodnje s 105,4 %, blagovne s 105,2 %, plan celotnega prihodka pa je dosegel s 104,4 %. Poprečno število zaposlenih je bilo za 4 % manjše od planiranega.

Porabljena sredstva so za 4,6 % večja od planiranih. Porastle so zaloge, menimo, da v primerni višini glede na podražitve in povečan obseg proizvodnje.

Dohodek je za 3,4 % večji od planiranega, čisti dohodek pa za 3,7 %. Temeljna organizacija je obračunala 20,7 % več pospešene amortizacije kot v letu 1979.

Pokrite so bile vse obveznosti iz čistega dohodka, za poslovni sklad pa je bilo namenjeno celo 252 % več sredstev kot v letu 1979, vendar nekoliko manj, kot je bilo predvideno s planom. Osebnih dohodki so bili za 6,0 % nad planiranimi.

Izvoz je bil v primerjavi s planom dosežen le 90,3%.

TOZD KALILNICA

Kalilnica, ki opravlja predvsem storitve drugim temeljnim organizacijam in le manjši del svojega celotnega prihodka pridobi s prodajo na trgu, je dosegla 14,8 % več od planiranega celotnega prihodka, v primerjavi s prejšnjim letom pa za 21 % več.

Poprečno število zaposlenih je bilo za 3,8 % pod planom.

Porabljena sredstva so relativno manj porastla v primerjavi s

celotnim prihodkom, kar ima odraz v večjem dohodku, saj je ta za 19,8 % večji od planiranega, čisti dohodek pa je celo za 21,7 % večji od predvidenega.

Temeljna organizacija je obračunala za 705 tisoč din pospešene amortizacije, kar je nekoliko manj kot v letu 1979. Pokrila je vse obveznosti in namenila za poslovni sklad celo 244,6 % v primerjavi s planom.

Obračunani osebni dohodki so bili za 3,1 % večji od planiranih.

TOZD ORODJARNA

TOZD orodjarna je nastala po reorganizaciji 1. 7. 1980 in ima zaključni račun samo za polletno obdobje. Skupno proizvodnjo je dosegla za 1,2 % večjo od plana, celotni prihodek pa za 25 %. Poprečno število zaposlenih je bilo za enega delavca večje od planiranega.

Porabljena sredstva so bila za 29,3 % večja od planiranih. Pri tem gre za znatni porast zalog, saj je končno stanje zalog za 76 % večje od začetnega. To temeljni organizaciji zagotavlja dober začetni položaj za naslednje poslovno obdobje.

Dohodek je bil za 18,2 % večji od planiranega, čisti dohodek pa za 21,5 %. Obračunane je bilo za 808 tisoč din pospešene amortizacije.

Temeljna organizacija ni pokrila vseh obveznosti iz čistega dohodka. V primerjavi z drugimi TOZD je bila v drugačnem položaju, ker je morala poračun osebnih dohodkov v IV. kvartalu in ob zaključnem računu pokriti v bilanci samo za polletno obdobje, in je treba nepokrite obveznosti obravnavati tudi s tega vidika.

TOZD STROJI IN DELI

S 1. 7. 1980 se je od TOZD stroji in deli odcepil oddelek orodjarne in je nastala samostojna TOZD orodjarna. Predtem je bil izdelan zaključni račun in izvedena delitev premoženja. Zato se podatki v tej bilanci nanašajo samo za II. polletje.

Celotni prihodek je bil dosežen le 89,5% v primerjavi s planom. Poprečno je bilo zaposleno v drugem polletju v TOZD stroji in deli 6 delavcev več od planiranih.

Porabljena sredstva so bila le 86,3 % od planiranih, tako da je bil dosežen dohodek 104,3 % v primerjavi s planom. Znatno so povečane zaloge v primerjavi z začetnim stanjem, in sicer za 40,1 %, kar pomeni določeno rezervo za naslednje poslovno leto.

Čisti dohodek je bil za 9,5 % nad planiranim. Temeljna organizacija je obračunala 6,2 mio din pospešene amortizacije, ni pa uspela pokriti vseh obveznosti iz čistega dohodka. V primerjavi z drugimi TOZD je bila v drugačnem položaju zaradi večjega porasta osebnih dohodkov v IV. kvartalu, kot je bilo predvideno s planom, saj je morala vse razlike pokriti v polletni bilanci, in je treba nepokrite obveznosti obravnavati tudi s tega vidika.

Stroji in deli so tudi pomemben izvoznik. Letne planske obveznosti so izpolnili 92,6 odstotno.

Skladovnica

TOZD JEKLARNA

TOZD je ustvarila 99,6 % planirane proizvodnje in 92,3 % celotnega prihodka in dosegla 108,2 % planiranega dohodka. Manjši celotni prihodek in porabljena sredstva od planiranega so predvsem zaradi nižje dejanske nabavne cene feromolibdena od planirane. Poprečno število zaposlenih je bilo za 3,5 % pod planiranim.

Primerjava podatkov o celotnem prihodku in porabljenih sredstvih z letom 1979 za ta in vse druge TOZD metalurške proizvodnje ni realna zaradi prehoda na skupni prihodek sredi leta 1979.

Zaloge so se med letom povečale za 151,8 %, kar je nekoliko več, kot so znašale podražitve in povečan obseg proizvodnje in je to dober izhodiščni položaj za naslednje poslovno leto.

Dohodek je bil v primerjavi s planom za 8,2 % večji, čisti dohodek pa za 7,6 %. Pospešena amortizacija je v primerjavi z letom 1979 za 37,6 % večja.

Temeljna organizacija je pokrila vse obveznosti iz čistega dohodka in namenila za poslovni sklad 10,1 % več sredstev, kot je

spešeno amortizacijo, medtem ko je v letu 1980 ni planirala.

Pri pokrivanju obveznosti iz čistega dohodka je sicer ostal nepokrit občinski program in nekaj malega za Portorož, vendar pa je TOZD obračunala in pokrila dosti več obveznosti, kot to bilo s planom predvideno.

TOZD VALJARNA

TOZD valjarna je dosegla 100,4 % plana skupne proizvodnje in 97,4 % planirane blagovne proizvodnje. Celotni prihodek je bil dosežen s 114,7 % od planiranega. Poprečno število zaposlenih je bilo za 2,3 % nižje od planiranega.

Doseženi dohodek je za 18,9 % višji od planiranega, čisti dohodek pa celo za 30 % višji od planiranega.

Temeljna organizacija je pokrila vse obveznosti iz čistega dohodka in namenila za poslovni sklad znatno večja sredstva od planiranih in tudi znatno več kot v letu 1979. Masa izplačanih osebnih dohodkov je za 108,2 % večja od planirane in je nad prečjem delovne organizacije.

3. KONGRES SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE

Evidentiranje delegatov

V okviru priprav na 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije je 19. februarja ravenko železarno obiskala delovna skupina republiškega koordinacijskega odbora za pripravo tega kongresa, v kateri so bili Emil Tomažič, predsednik zbora združenega dela SRS, Vinko Kastelic, družbeni pravobranilec samoupravljanja SRS, Dragica Kšela iz RS ZSS in drugi.

Člani delovne skupine so se v železarni pogovarjali s predstavniki poslovnega odbora, družbenopolitičnih organizacij in SO Ravne glede priprav na kongres, predvsem pa o pripravi sporočila kongresu. Poročili smo že, da so v železarni že pred časom stekle razprave na temo »delovanje delegatskega sistema v OZD«.

Konec februarja pa so se na Ravnah sestali tudi člani občinskega koordinacijskega odbora za

skega koordinacijskega odbora za pripravo in spremljanje priprav na 3. kongres. Ob tem so pregledali, kako daleč so razprave o kongresnih dokumentih v vseh samoupravnih okoljih. Koordinacijski odbor pa je tudi sprejel sklep o evidentiranju delegatov iz koroške krajine, ki se bodo udeležili kongresa. In sicer se bodo kongresa udeležili: delavec in delavka iz kovinske stroke in en delavec iz gozdarstva oziroma lesne industrije.

O pripravah na 3. kongres so spregovorili tudi na seminarju za predsednike osnovnih organizacij ZSS, ki ga je 20. februarja v Mežici organiziral občinski svet ZSS Ravne na Koroškem.

F. Rotar

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI

TOZD je dosegla 92,1 % od planirane skupne proizvodnje in 108,9 % celotnega prihodka v primerjavi s planom, v primerjavi z letom 1979 pa kar 167,4 %. Poprečno število zaposlenih je bilo za 7,9 % pod planiranim.

Porabljena sredstva so za 5,4 % večja od planiranih. Pri tem velja poudariti, da so se povečale zaloge za 48,3 % in da so bili materialni stroški za 1,7 % pod planiranimi.

Doseženi dohodek je za 19,6 % večji od planiranega, čisti dohodek pa za 26,6 % večji od planiranega. Temeljna organizacija je obračunala za 8,7 mio din pospešene amortizacije in pokrila vse obveznosti iz čistega dohodka. Za poslovni sklad je namenila v primerjavi s planom 262,9 % sredstev.

Za osebne dohodke je bilo obračunanih 5,3 % več sredstev, kot je bilo predvideno s planom.

TOZD industrijski noži so relativno največji izvoznik. Svoj izvozni plan so izpolnili s 87,7 %.

Glede na veliko izvozno usmerjenost je temeljna organizacija dosegla zavidljive finančne rezultate. Poleg dobrih proizvodnih dosežkov, predvsem nižjih materialnih stroškov, so na te rezultate gotovo vplivale tudi razne oblike izvoznih stimulacij.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI

Skupna proizvodnja je bila v primerjavi s planom za 3,1 % večja, celotni prihodek pa za 22,4 %. Poprečno je bilo zaposlenih v primerjavi s planom 93,1 %.

Porabljena sredstva so bila za 20,1 % večja od planiranih. Stanje zalog je skoraj enako kot na začetku poslovnega leta. Glede na prevrednotenje zalog med letom in povečani obseg proizvodnje bi lahko ocenili, da gre za realno zmanjšanje zalog, kar pa pomeni slabše izhodišče za naslednje poslovno leto.

Doseženi dohodek je bil nad planiranim za 27,8 %, čisti do-

hodek pa za 27,7 %. Obračunane je bilo 1,5 mio din amortizacije nad predpisano stopnjo. Za osebne dohodke je bilo iz čistega dohodka obračunanih 13,8 % več sredstev, kot je bilo predvideno s planom.

Temeljna organizacija je pokrila vse obračunane obveznosti iz čistega dohodka in tvorila v primerjavi s planom 240,2 % poslovnega sklada.

Izvozne planske obveznosti so bile realizirane s 102,5 %.

TOZD VZMETARNA

Kot že nekaj let nazaj je TOZD vzmetarna dosegla v letu 1980 dobre poslovne rezultate. Plan skupne proizvodnje je presegla za 3,7 %, plan celotnega prihodka pa za 12,1 %. Zaposlenih je bilo le 89,4 % od planiranega števila.

Porabljena sredstva so za 7,5 % večja od planiranih. Stanje zalog je za 81,7 % večje od začetnih, kar pomeni dober izhodišni položaj za naslednje poslovno leto. Relativno manjše povečanje porabljenih sredstev v primerjavi s povečanjem celotnega prihodka se kaže v večji rasti dohodka, ki je za 30,9 % nad planiranim. Obveznosti iz dohodka so večje od planskih za 11,8 % in čisti dohodek celo za 41,0 %.

Za osebne dohodke je bilo obračunano za 1,7 % več sredstev, kot je bilo planirano, kljub dosti manjšemu številu dejansko zaposlenih od načrtovanega.

Temeljna organizacija je obračunala 5,2 mio din amortizacije nad predpisano stopnjo, kar je več kot enkrat toliko kot v letu 1979. Pokrila je tudi vse obveznosti iz čistega dohodka in namenila za poslovni sklad v primerjavi s planom 326,1 % sredstev.

Vzmetarna je dosegla tudi dobre rezultate, saj je svoje planske obveze dosegla s 136,9 %.

Na dobre finančne rezultate so v tej temeljni organizaciji vplivale poleg lastnega dobrega dela tudi razne izvozne stimulacije.

V okviru priprav na 3. kongres samoupravljalcev je železarno obiskala delovna skupina republiškega koordinacijskega odbora

TOZD REZALNO ORODJE

TOZD rezalno orodje je dosegla za 8,4 % večjo skupno proizvodnjo od planirane, celotnega prihodka pa za 17,9 % več, kot je bilo predvideno s planom. Zaposlenih je bilo le 93,1 % od planiranega števila.

Porabljena sredstva so bila za 13,6 % večja od planiranih. Zaloge so se povečale za 30,3 %. Glede na podražitev med letom in na povečan obseg proizvodnje so torej zaloge ostale na približno enaki višini.

Doseženi dohodek je za 23,3 % večji od planiranega, ravno tako tudi čisti dohodek. Obračunana sta bila 2,0 mio din pospešene amortizacije, kar je za 10,3 % več kot v letu 1979.

Temeljna organizacija je pokrila vse obračunske obveznosti in namenila v poslovni sklad 245,8 % sredstev v primerjavi s planiranimi. Za osebne dohodke je izplačala 7,7 % več sredstev, kot je bilo predvideno s planom. Zelo uspešna je bila temeljna organizacija pri izvrševanju izvoznih obveznosti, saj je le-te izpolnila s 163,0 %.

TOZD KOVINARSTVO LJUBNO

TOZD kovinarstvo Ljubno je dosegla v primerjavi s planom 99,9 % skupne proizvodnje, plan celotnega prihodka je bil realiziran s 100,9 %. Poprečno je bilo za 3,8 % manj zaposlenih, kot je bilo planirano.

Porabljena sredstva so bila za 5,5 % večja od planiranih in doseženi dohodek za 5,0 % manjši od planiranega. Čisti dohodek je bil za 5,2 % od planiranega. Obračunane je bilo 1,9 mio din pospešene amortizacije, kar je 78,5 % od plana.

Za osebne dohodke je temeljna organizacija obračunala 2,6 % več sredstev, kot je planirala.

TOZD ENERGIJA

TOZD pridobiva večji del svojega celotnega prihodka od drugih TOZD v delovni organizaciji, le manjši del pa od prodaje drugim organizacijam. V primerjavi s planom je bilo za 1,9 % doseženo manj celotnega prihodka, v primerjavi z letom 1979 pa za 71,1 % več.

Porabljena sredstva so bila za 2 % manjša od planiranih, od te-

ga so bili materialni stroški za 1,9 % manjši od planiranih.

Doseženi dohodek je bil za 0,4 % manjši od plana, ker so bile pa obveznosti iz dohodka za 7 % manjše od predvidenih, je čisti dohodek za 2,8 % večji od načrtovanega.

Temeljna organizacija je pokrila vse svoje obračunane obveznosti in namenila celo več sredstev v svoj poslovni sklad, kot je planirala. Za osebne dohodke je obračunala 1,1 % več sredstev, kot je planirala, imela pa je za 3,7 % manjše poprečno število zaposlenih delavcev, kot je predvidevala s planom.

TOZD ELEKTROTEHNIŠKE STORITVE

TOZD je pridobila 9,7 % več celotnega prihodka, kot je bilo planirano, število zaposlenih pa je bilo enako planiranemu.

Porabljena sredstva so bila za 10,4 % večja od načrtovanih in doseženi dohodek za 7,9 % večji. Čisti dohodek je bil za 9,5 % večji od planiranega. Obračunano je bilo 4,1 mio din amortizacije nad predpisano stopnjo, kar je za 42,7 % več kot v letu 1979.

Temeljna organizacija ni uspešna pokriti v celoti le občinskega programa. Pri tem je pa treba poudariti, da je za poslovni sklad obračunala več obveznosti, kot je načrtovala s planom. Za osebne dohodke je obračunala 7,3 % več sredstev, kot je bilo planirano.

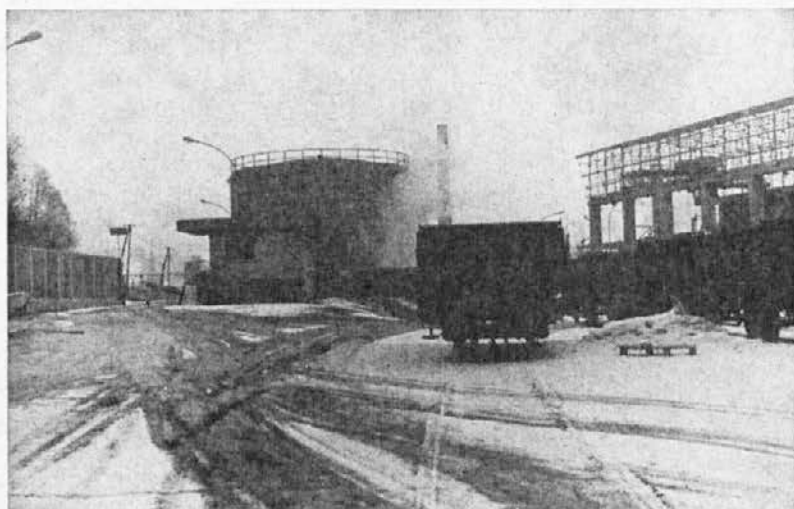
TOZD STROJNO GRADBENO VZDRŽEVANJE

Celotni prihodek je bil za 7,7 % večji od planiranega in za 26,2 % večji od leta 1979. Poprečno število zaposlenih je bilo za 1,6 % manjše od planiranega.

Porabljena sredstva so bila za 11,7 % večja od planiranih. Doseženi dohodek je bil za 4,4 % večji od planiranega, čisti dohodek pa za 3,9 %.

Temeljna organizacija ni uspešna pokriti v celoti le občinskega programa, to je prispevka za šolstvo, kmetijstvo in za krajevne skupnosti. Za poslovni sklad je bilo po sporazumih obračunano in pokrito več obveznosti, kot je bilo predvideno s planom.

Za osebne dohodke je bilo obračunano 3,5 % več sredstev, kot je bilo planirano.

Širina

TOZD TRANSPORT

TOZD transport je pridobila 8,7 % več celotnega prihodka, kot je bilo planirano. Poprečno je bilo za 0,9 % manj zaposlenih, kakor je predvideval plan.

Porabljena sredstva so bila za 5,1 % večja od planiranih in doseženi dohodek za 11,1 % večji. Obveznosti iz dohodka so bile 13,8 % nad planskimi in čisti dohodek za 10,3 % nad planiranim.

Temeljna organizacija je pokrila vse svoje obračunane obveznosti iz čistega dohodka in namenila v poslovni sklad 49,2 % več sredstev, kot je predvidevala s planom. Za osebne dohodke je obračunala 5,5 % več sredstev, kot je planirala.

TOZD PROJEKTIVNO IZVAJALNI INŽENIRING

Čeprav TOZD projektivno izvajalni inženiring ob reorganizaciji ni imela statusne spremembe, je ob polletju bistveno spremenila obseg poslovanja, zato je primerjava rezultatov z letom 1979 precej nerealna.

Celotni prihodek je bil za 8,0 % večji od planiranega, število zaposlenih pa je bilo enako planiranemu.

Porabljena sredstva so bila za 12,2 % večja od planiranih, od tega so bili materialni stroški za 14,0 % večji od planiranih.

Doseženi dohodek je bil za 9,3 % večji od planskega, čisti dohodek pa za 5,9 %.

Temeljna organizacija je pokrila vse obračunane obveznosti in namenila v poslovni sklad 146,7 % sredstev v primerjavi s planom. Za osebne dohodke je obračunala 5,3 % več sredstev od planiranih.

TOZD RAZVOJ PROIZVODNJE IN TRGA

TOZD razvoj proizvodnje in trga je nastala po reorganizaciji 1. 7. 1980 in ima v bilanci prikazane samo polletne podatke.

Celotni prihodek je bil za 9,6 % večji od planiranega. Poprečno število zaposlenih je bilo točno na planu.

Porabljena sredstva so bila za 10,1 % višja od planiranih in doseženi dohodek za 9,9 % večji od planiranega.

Temeljna organizacija je pokrila vse svoje obveznosti iz čisti

stega dohodka in oblikovala več poslovnega sklada, kot je predvidevala s planom.

Del čistega dohodka, ki je bil namenjen za osebne dohodke, je za 12,6 % večji od planiranega, kar je pa tudi znatno nad poprečjem delovne organizacije, vendar pa je treba upoštevati, da v vseh TOZD, ki so nastale po reorganizaciji, poračuni OD v IV. kvartalu in ob zaključnem računu vplivajo drugače na primerjavo s polletnim planom kot v tistih TOZD, kjer se ta nadplanirana izplačila primerjajo z letnim planom.

TOZD KOMERCIALA

TOZD je dosegla 5,3 % več celotnega prihodka od planiranega, v primerjavi z letom 1979 pa 24,8 % več. Poprečno število zaposlenih je bilo za 3,4 % manjše od planiranega.

Porabljena sredstva so bila za 7,1 % večja od planiranih in obveznosti iz dohodka za 5,2 % večje od predvidenih. Doseženi dohodek je bil za 3,5 % nad planiranim, čisti dohodek pa 3,1 %.

Temeljna organizacija ni pokrila vseh svojih obračunskih obveznosti iz čistega dohodka. Ni uspela pokriti občinskega programa, sredstev za Portorož in delno druge skupne porabe. Uspela pa je pokriti 100 % stanovanjski prispevek, vse obveznosti do poslovnega in rezervnega sklada ter za topli obrok in regrese za letni dopust. Za osebne dohodke je bilo obračunano 3,8 % več sredstev iz čistega dohodka, kot je bilo predvideno s planom.

TOZD KONTROLA KAKOVOSTI

V TOZD kontrola kakovosti je bil doseženi celotni prihodek za 7,9 % večji od planiranega in za 18,1 % večji v primerjavi z letom 1979. Poprečno število zaposlenih je bilo za 5,1 % pod planiranim.

Porabljena sredstva so bila le za 1,9 % večja od planiranih, kar je relativno dosti manjši porast v primerjavi s celotnim prihodkom, zato je bil doseženi dohodek celo za 10,8 % večji, čisti dohodek pa za 10,0 % večji od planiranega.

Temeljna organizacija je pokrila vse svoje obračunane obveznosti in namenila za poslov-

ni sklad 203,7 % sredstev v primerjavi s planom. Za osebne dohodke je bilo obračunanih 2,0 % več sredstev, kot je bilo planirano.

TOZD DRUŽBENI STANDARD

TOZD družbeni standard pridobiva celotni prihodek delno od drugih TOZD v delovni organizaciji, delno pa z neposredno prodajo na trgu. Celotni prihodek je bil v primerjavi s planom za 2,0 % večji. Število poprečno zaposlenih je bilo za 4,3 % pod planom.

Porabljena sredstva so bila za 2,2 % nad planiranimi in doseženi dohodek 1,8 % nad planiranim. Znatno so porasle obveznosti iz dohodka in je tako bil doseženi čisti dohodek za 1,5 % manjši od predvidenega.

Temeljna organizacija je pokrila skoraj vse svoje obračunane obveznosti iz čistega dohodka, le občinski program ni bil v celoti pokrit. Za osebne dohodke je bilo obračunanih le 99,9 % planiranih sredstev, ker je bilo, kot je bilo že omenjeno, tudi dejansko število zaposlenih manjše od planiranega.

DELOVNE SKUPNOSTI

Delovne skupnosti za računovodstvo, za gospodarjenje, kadre in splošne zadeve ter posebne finančne službe imajo zelo podobne značilnosti. Celotni prihodek pridobivajo s svobodno menjavo dela z drugimi TOZD. Po planskih deležih obračunani prihodek je bil korigiran glede na oceno opravljenih storitev za posamezne TOZD in s poračunom glede na boljše ali slabše poslovne rezultate TOZD. Vse delovne skupnosti so tako pridobile dovolj prihodka, da so pokrile materialne stroške in vse obveznosti iz dohodka ter čistega dohodka. Ostanek so v večji meri vrnile TOZD, le nekaj malega so združile v sklad skupne porabe na ravni delovne organizacije.

Iz primerjave stroškov je razvidno, da so ti precej porasli, in to predvsem zaradi podražitev papirja ter drugega pisarniškega materiala. Vsi stroški, ki so bili v letu 1980 pod družbeno kontrolo (dnevnice, potni stroški, reprezentanca, avtorski honorar-

ji, pogodbeno delo), so se gibali v dovoljenih okvirih.

Dobri rezultati v skoraj vseh TOZD so gotovo tudi odraz do- brega dela delovnih skupnosti, česar pa iz njihovih finančnih rezultatov ni mogoče videti.

MANJ NOČNEGA DELA ZA ŽENSKÉ

V ravenski občini je od vseh zaposlenih na delu le okoli 34,3 % žensk (ker pač prevladuje težka industrija). Železarna Ravne šteje 5158 delavcev, od tega 1181 ali 22,9 % žensk, v glavnem v neproizvodnih tozidih, v administraciji, zdravstvu, socialni in finančni službi. So pa še v nekaterih proizvodnih tozidih pogoji dela takšni, da so jim kos tudi ženske. Zadnja leta je poklicno kovinarsko šolo končalo 184 deklet, toda niti ena od njih se ni zaposlila na tri- ali štirilizmen- skem delu.

Zaenkrat dela ponoči še 17 žensk (po 1 žerjavovodkinja v jeklovleku, v valjarni in 2 občasno v strojih in delih; 1 v valjarni kot pultistka-rezalka; po 3 dispečerke, analitičarke C + S ter spektroskopke na kvantomtru v kontroli kakovosti; 3 brusilke v jeklovleku).

Od leta 1979 — takrat smo izdelali prvi petletni plan postopnega zmanjševanja nočnega dela žensk — se je število delavk na nočnem delu zmanjšalo več kot za polovico. Popolnoma smo nočno izmeno žensk ukinili (10 delavk), v kovačnici (3, v RO (4), v valjarni pa ga zmanjšali z 9 na 2 delavki.

Zaradi izrazite feminizacije in specifičnosti nekaterih poklicev ter zaradi pomanjkanja del, na katera bi ženske prerazporejali, zaenkrat še nismo uspeli v celoti odpraviti nočnega dela za ženske. V naslednjih letih naj bi ga zmanjšali. Ostalo naj bi samo še 5 žensk ali 84 % vseh, ki so delale ponoči leta 1971, ko smo začeli žensko nočno delo ukinjati.

(Vir: gradivo za sejo DS železarne 13. 2. 1981).

H. M.

Sama belina

Akcijski program

(Nadaljevanje s 1. strani)

loge in o odklonih poročati poslovnemu odboru in samoupravni organom. DSSS za gospodarjenje naj preveri možnost normiranja teh ciljev (npr. koliko bomo zmanjšali škart, porabo energije itd.).

2. S konkretnimi ukrepi moramo doseči, da bodo nove kapacitete v TOZD armature, kovinarstvo in kovačnica čimprej dajale optimalne proizvodne in poslovne rezultate. Odgovorni za uresničitev te naloge so poslovodni in strokovni delavci v teh TOZD ter delavci drugih ustreznih TOZD oz. DSSS, zlasti TOZD RPT, ki mora s svojo strokovnostjo prispevati k hitremu premagovanju začetnih proizvodnih in organizacijskih težav. Pomembno vlogo pri tem ima DSSS za gospodarjenje, ki mora stanje v teh TOZD poudarjeno analizirati in o ugotovitvah sproti obveščati poslovodni odbor, ravnatelje ustreznih TOZD in samoupravne organe.

3. Nadaljnji razvoj inovacijske dejavnosti je temeljnega pomena za naš razvoj. Bolj organizirano bomo spodbujali to dejavnost in s konkretnimi ukrepi pritegnili delavce.

4. Rast izvoza in skrajna omejitev uvoza sta tudi v letu 1981 naši temeljni poslovni usmeritvi. Le z ustrezno rastjo izvoza si bomo ustvarili normalne pogoje gospodarjenja. Odgovorni poslovodni in strokovni delavci, zlasti v TOZD komerciala, ki mora poslovodni odbor, ravnatelje in samoupravne organe sproti obveščati o stanju, problemih in ukrepih.

5. Maksimalno bomo pospešili izvajanje investicij v teku. Tej nalogi se mora posvetiti ravnatelj in strokovni delavci TOZD investitor. Pomembno odgovornost za uresničitev te naloge pa nosijo ustrezne službe TOZD PII, ki morajo poleg izvajanja operativnih nalog tudi analizirati potek posameznih projektov in o stanju ter potrebnih ukrepih obvestiti poslovodni odbor in samoupravne organe.

6. Zagotoviti moramo še racionalnejše zaposlovanje. Z boljšo organizacijo dela, ukinjanjem nepotrebnih del, s polno zaposlitvijo slehernega delavca bomo povečali produktivnost dela. Vključili se bomo v splošno družbeno akcijo omejevanja zaposlovanja na administrativnih delih in odpravljali nepotrebna dela. V ta namen bodo DS TOZD oz. DSSS ali njihovi IO preverili delovno obremenitev slehernega delavca, preverili potrebnost posameznih del in preučili možnost za morebitne organizacijske ali kadrovske spremembe. Služba za organizacijo bo preučila delovanje informacijskih sistemov v DO in pripravila ukrepe za odpravo podvajanja poslovnih in drugih informacij, za večjo ažurnost in racionalnost informacijskih sistemov itd. Posebno odgovornost za uresničitev te naloge nosijo posamezne službe DSSS KSZ in DSSS za gospodarjenje, ki morajo pripraviti ukrepe, spremljati izvajanje teh in o rezultatih oz. problemih poročati poslovodne-

mu odboru, ravnateljem in ustreznim samoupravnim organom.

7. Izboljšati moramo delovno in tehnološko disciplino. To bomo dosegli z nekaterimi ukrepi, zlasti pa z razvijanjem pravih medčloveških odnosov med delavci v TOZD oz. DSSS. Večja ekonomska vloga TOZD, še boljše obveščanje, krepitev vloge delovnih skupin itd. morajo prispevati k oblikovanju zavesti soodvisnosti, medsebojne kontrole in zavestnega spoštovanja dogovorjenih pravil. Ukrepani pa bomo:

- pooblaščen delavci bodo evidentirali prisotnost na delu
- z doslednim delom vratar-skih služb
- z doslednim izvajanjem določil pravilnika o disciplinski in materialni odgovornosti
- evidentirali in javno bomo izpostavili lenuhe in špekulante
- v Informativnem fužinarju bomo objavljali disciplinske in materialne ukrepe.

Odgovornost za uresničitev teh nalog nosijo predvsem ravnatelji, ki morajo zagotoviti zaostren odnos do nediscipliniranih in tudi sicer slabih delavcev. Posebno odgovornost nosijo posamezne službe DSSS KSZ, ki morajo zagotoviti poostreno kontrolo vzhodov in izhodov, pravočasno opravljeno delo disciplinskih komisij, sproti analizirati nivo discipline in o stanju poročati poslovodnemu odboru, ravnateljem in samoupravnim organom.

8. Odpraviti moramo delni pristop pri reševanju poslovnih problemov. Odgovorni poslovodni in strokovni delavci ustreznih služb.

Prednostne naloge TOZD osnovnih dejavnosti

1. Najvažnejša posebna naloga TOZD osnovnih dejavnosti je, da bistveno bolj uskladijo medsebojne dobave. Zaradi njihove neusklajenosti posamezne TOZD in delovna organizacija kot celota trpijo veliko škodo. Odgovorni so ravnatelji TOZD oz. DSSS, pomembno odgovornost pa no-

sijo posamezne službe, predvsem TOZD RPT, ki morajo medsebojne dobave planirati.

2. Pomembna prednostna naloga je varčevanje z energijo. Zlasti v jeklarni, ki je največji porabnik energije, so potrebni konkretni ukrepi. TOZD ETS in energija se morata prednostno angažirati v jeklarni in dajati konkretne predloge in ukrepe. Odgovorni: poslovodni in strokovni delavci TOZD oz. DSSS.

3. Spoštovanje dogovorjenih dobavnih rokov ima v zaostrenih pogojih gospodarjenja vse pomembnejšo poslovno vlogo. Zato moramo stanje bistveno izboljšati. Odgovorni: poslovodni in strokovni delavci TOZD in ustrezne službe TOZD komerciala, ki morajo pri sprejemanju obvez sodelovati z ustrežno TOZD in zagotoviti realne dobavne roke.

4. Namensko proizvodnjo bomo obravnavali kot prednostno tako glede rokov kot tudi glede kvalitete. Odgovorni za to so ravnatelji ustreznih TOZD.

5. Ker se vedno težje oskrbujemo s starim železom, moramo bolje organizirati zbiranje odpadkov v delovni organizaciji.

Prednostne naloge TOZD spremljajočih dejavnosti

1. Največjo pozornost bodo namenili planiranju, odpravljanju zastojev in preventivnemu vzdrževanju. Odgovorni za to so: ravnatelji teh TOZD.

2. TOZD SGV mora posebno pozornost nameniti storitvam tujih OZD in zagotoviti res racionalno rabo storitev. Odgovoren: ravnatelj TOZD.

3. TOZD energija mora urediti odnose v zvezi s proizvodnjo in prodajo toplotne energije zunanjim porabnikom. V reševanje tega vprašanja se morata vključiti tudi TOZD komerciala in DSSS za gospodarjenje. Odgovorni: ravnatelji omenjenih TOZD.

Prednostne naloge TOZD skupnih dejavnosti

1. Posebno pozornost bodo v teh TOZD posvetili kvaliteti dela in razvoju inventivne dejavnosti.

2. V TOZD PII bodo posebno pozornost namenili kakovosti in

SNOWI ZA TRI KONFERENCE

18. 2. 1981 je bila programska-problemska konferenca sindikata železarne. Za tri predvidene ure si je zastavila naslednji zahtevni dnevni red:

— poročilo o delu v 1. 1980 in delovni načrt za 1. 1981

— ocena urejenosti družbenega standarda delavcev v železarni

— ocena o informiranju zaposlenih.

Delegati so za vse napovedano prejeli pisna gradiva s predlogi ugotovitev, stališč in sklepov o zadnjih dveh temah vred. Značilnosti te konference so bile:

— skrbno pripravljena gradiva

— skoraj za eno uro presežen čas trajanja

— nobenih razprav o poročilih in načrtu

— osem delegatov je razpravljalo skupno okoli pol ure, ves ostali čas je bil porabljen za branje povzetkov poročil in ocen ter za diskusije predstavnikov strokovnih služb, gostov in delovnega predsedstva

— o informiranju je bil podan povzetek, za razpravo pa ni bilo več časa.

Ker so osnovne organizacije medtem prejele predlog ugotovitev, stališč in sklepov, vsa gradiva te konference pa naj bi čez čas izšla v Poročevalcu, jih tu ne bomo objavljali niti obširneje povzemali.

Tako v poročilu o delu v lanskem letu: kot v načrtu za letošnje se v bistvu pojavljajo isti sklopi nalog:

— uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov

— uveljavljanje sistema družbenega planiranja

— spremljanje rezultatov gospodarjenja in smotrna delitev dohodka

— uveljavljanje načela delitve po delu in njegovih rezultatov

— krepitev samoupravljanja in razvoj delegatskega sistema ter obveščanje delavcev

— zagotavljanje zdravih, varnih in humanih delovnih ter življenjskih razmer delavcev

— zaposlovanje in delovna razmerja

— delovna tekmovanja

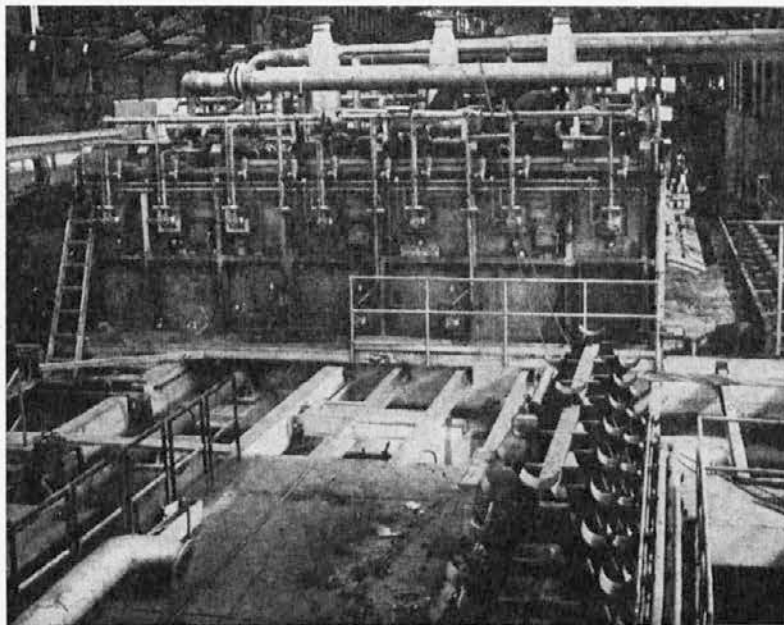
— kulturna in športno rekreativna dejavnost

— SLO in družbena samozaščita

— moralna priznanja, nagrade in odličja.

Od tega zbira nalog so ene videti kar trajne, druge pa čisto konkretno izvedljive vsako leto v ponavljajočih se rokih.

Marjan Kolar

Železno drobovje

obsegu dela zunanjih OZD in pripravili ukrepe za racionalno rabo njihovih storitev. Odgovoren: ravnatelj.

3. V TOZD kontrola kakovosti bodo izboljšali vhodno kontrolo in kontrolo internih dobav. Odgovoren: ravnatelj.

4. V TOZD komerciala bodo zagotovili boljše odnose pri pridobivanju celotnega prihodka znotraj in zunaj delovne organizacije. Še bolj si bodo prizadevali za nabavo legiranih odpadkov in boljše kvaliteto starega železa. Izboljšali bodo skladiščenje legur in drugih materialov.

V tej TOZD bodo posebno pozornost namenili tudi raziskavi trga za proizvode strojegradije, izvoznega trga in zagotavljanju materialov za nemoten potek proizvodnje. Odgovoren: ravnatelj.

5. V TOZD družbeni standard bodo ustvarili dodatne pogoje za kakovostno letovanje in družbeno prehrano. Odgovoren: ravnatelj.

Prednostne naloge DSSS

1. Osnovna naloga DSSS je uresničevanje TEZ o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov v delovni organizaciji. Odgovorni: ravnatelj in strokovni delavci.

2. DSSS morajo posebno pozornost nameniti racionalizaciji in kvaliteti informacijskih sistemov.

Naloga poslovnega odbora DO

Poslovni odbor bo spremljal in usklajeval izvajanje akcijskega programa. Prav tako je odgovoren za izvajanje akcijskega programa, zato bo o tem kvarčalno poročal DS OD.

10 odst. Zasedenost z naročili za leto 1981 je zadovoljiva. Treba pa bo preučiti problem hitre rasti stroškov in cen vložnega materiala.

TOZD RO PREVALJE. Vrednost predvidene prodaje na domačem trgu je TOZD preseгла za 18 odst. Zasedenost z naročili za leto 1981 trenutno še ni zadovoljiva.

UVOZ

Januarsko proizvodnjo smo pričeli s skromnimi zalogi surovin in reprodukcijskega materiala ter z negativnim saldonom na deviznih računih.

Že kar na začetku so se pojavili stari problemi pri stiskalnicah oziroma pri reprodukcijskem uvoznem materialu zanje. Pri tem je seveda zopet pereč problem zagotoviti režimska dovoljenja. 30-odstotni predjem je v primerjavi s povečano proizvodnjo stiskalnic in še posebej s povečanim izvozom stiskalnic v ZSSR malo več kot kaplja v morje. Sporazumi bodo podpisani še neke od sredine do konca marca in takrat se bodo šele odprla vrata za nadaljnja odobravanja režimskih dovoljenj.

Medtem se je vodila borba za avansiranje uvoza, ker preliv, okrnjen v letošnjem letu dokončno tudi za črno metalurgijo na 65 odst. od prispelih prilivov, nikakor ne zadoščajo za najnujnejše materiale iz uvoza. Poleg tega ostaja nepokrit uvoz najnujnejše opreme za dokončanje rekonstrukcij kovačnice, jeklolivarne in jeklarne.

Cene osnovnih surovin na zunanjem trgu rahlo rastejo, sicer pa je tako ali tako opazno neprestano nihanje. Cene so se ponovno povišale za grafitne elektrode, in to za 7 odst. Od 1. januarja je ponovno uvedena posebna uvozna taksa na uvoz blaga, in sicer v višini 6 odst. Za ta odstotek so zvišane vse cene za uvozne materiale.

Bencinomani

IZVOZ

V januarju smo dosegli dokaj skromen izvoz, kljub temu da je naročil dovolj. Zlasti ni bila zadovoljiva realizacija valjanega paličastega jekla in industrijskih nožev.

Pri naročilih za valjana jekla močno zamujamo roke dobave. Posledica tega — ob sedanjem upadanju na zunanjem trgu — ni le, da nam ostaja prepozno izdelano jeklo v skladiščih, temveč prihaja tudi do preklicev naročenih količin, kar je posebno pereče pri orodnih jeklih, za katera je težko najti kupca.

Tudi pri naročilih za industrijske nože rado prihaja do prekoračevanja dobavnih rokov. TOZD stroji in deli bo začela z izvozom valjev in stiskalnic šele v marcu in v drugem kvartalu. Ker ta naročila obsegajo večje vrednosti, bo tudi izvozna realizacija od marca dalje občutno višja kot v prvih dveh mesecih.

Januarska nabava in prodaja doma, uvoz, izvoz

NABAVA

Nepričakovano dober dotok belega surovega železa je v januarju nekoliko omilil nizke zaloge in manjši dohod starega železa. Najbolj kritično je bilo ob koncu meseca, ko ni bilo skoraj nobenih zalog več. Svoj delež je prispevala tudi redukcija zemeljskega plina in slaba dostava mazuta. V prihodnjem obdobju se bo treba potruditi in izboljšati dobavo osnovnih surovin.

Nič drugače pa ni v preskrbi z ognjestalnimi materiali, nekaterimi vrstami ferolegur, livarskimi peski, bentonitom in karburitom. Nabava je bila tu združena še s težavami v transportu in zmrzovanju nekaterih materialov. Nadaljuje se tudi slaba preskrba z izdelki črne metalurgije, kovinsko predelovalne industrije, utenzilij, vijačnega blaga, izdelkov barvnih kovin in podobno.

PRODAJA DOMA

TOZD JEKLOLIVARNA. Planirano mesečno količino prodaje je TOZD dosegla kljub neugodnemu asortimanu, ki je ostal še iz lanskega leta. Zaostanki so posledica nedoseganja planirane realizacije.

TOZD VALJARNA. Prodaja profilov na začetku leta je nad vse uspešna, saj je bil z njo pokrit tudi primanjkljaj prodaje gredic, ki jih bo, kot izgleda, enako kot lani tudi letos primanjlovalo. Čiščenje gredic je še vedno neresljiv problem v čistilnici valjarne.

TOZD KOVAČNICA. V skupnem rezultatu je TOZD preseгла planirano prodajo. Pod predvidenim mesečnim planom je ostala le pri krčilnih odkovkih (drobni ležajni obročki).

TOZD JEKLOVLEK. Skupna planirana prodaja v TOZD je

dosežena, gledano po asortimanu pa je nastal precejšen razkorak. Vzroki so predvsem v brušenju drobnih dimenzij, precej luščenejšega jekla je šlo naprej na brušenje, za vlečeno žico pa že dalj časa primanjkuje vložka.

TOZD ORODJARNA. TOZD je preseгла predvideno mesečno proizvodnjo za 28 odst. Zaradi kompletiranja orodja s preoblikovalnimi stroji in zaradi kvarčalnih dobav orodnih plošč realizacija ni bila dosežena, kot je bilo predvideno z mesečnim načrtom.

TOZD STROJI IN DELI. Mesečna načrtovana realizacija na domačem trgu je bila v TOZD presežena za 38 odst. Predvsem zadovoljiva je bila pri obdelanih ulitkih, odkovkih, valjih in stiskalnicah. Naročil za tovrstne proizvode je v letu 1981 dovolj. Precej več napora pa bo treba vložiti pri oblikovanju prodajnih cen, saj naraščajo stroški proizvodnje prek predvidene višine.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. Načrtovana mesečna realizacija na domačem trgu je bila presežena za 24 odst. V TOZD je že sedaj dovolj naročil za celotno proizvodnjo v letu 1981, tako da za nekatere vrste nožev sprejemajo naročila že za prvi kvartal leta 1982.

TOZD PNEVMATIKNI STROJI. TOZD je preseгла načrtovano mesečno realizacijo na domačem trgu za 33 odst. Povpraševanje po tovrstni proizvodnji je zadovoljivo, saj so že razprodane proizvodne zmogljivosti za leto 1981. Problemi z oskrbo naših kupcev pa se pojavljajo predvsem pri vrtnem orodju, kjer je proizvodnja vezana na uvoz, enakomerna oskrba trga pa je s tem otežkočena.

TOZD VZMETARNA. Načrtovano mesečno realizacijo na domačem trgu je TOZD preseгла za

INOVACIJE

TOZD jeklarne

Mirku Krajncu, Vladu Racu in Francu Gostenčniku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za rekonstrukcijo obokov in odstranitev elektrodnih hladilnikov na elektro obločnih pečeh. V drugem in tretjem letu je bil v tozdu povečan dohodek poprečno letno za 2.830.469 din. Nadomestilo znaša 97.972,40 din. Pri delitvi so udeleženi Krajnc s 70, Rac in Gostenčnik pa s 15 odstotki.

Francu Šegovcu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 8.720,70 din za preprečitev rušenja obzidave 10-tonske elektro obločne peči, s čimer je bil dosežen enkratni prihranek 107.127 din. Rušenje je bilo predvideno zaradi odprave posledic predora.

TOZD jeklolivarna

Andreju Plohlju je bilo dodeljeno prvo nadomestilo 40.524,55 din za spremembo tehnologije vlijanja ohišij ventilov. V prvem letu je uporaba inovacije pove-

čala dohodek v tozdu za 850.363 din.

Karlu Polancu je bilo dodeljeno tretje nadomestilo 15.128,05 din za zmanjšanje izmeta pri goseničnih členkih. V četrtem in petem letu je bil v uporabo inovacije poprečno letno povečan dohodek v tozdu za 322.135 din.

TOZD valjarne

Francu Štinjeku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 44.018 din za avtomatiziranje vklopa škarij na lahki progi v primerih, ko proga izpade. V drugem in tretjem letu je bil v tozdu zaradi zmanjšanja zastojev povečan dohodek poprečno letno za 1.677.532 din.

TOZD stroji in deli

Blažu Mlakarju, Milanu Kovačcu in Adolfu Pustoslenšku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 3.923,25 din za izboljšavo vrtanja osov in za prikolice. V drugem in tretjem letu je bil

z uporabo inovacije v tozdu po-
prečno letno povečan dohodek za
39.490 din. Nadomestilo si delijo
na tri enake dele.

TOZD pnevmatični stroji

Vladu Poriju, Karlu Vugrin-
cu, Jožetu Brenčiču in Francu
Mesnerju je bilo dodeljeno en-
kratno nadomestilo 49.742,55 din
za predelavo vpenjalnega meha-
nizma na NC stružnici NR-90.
Z inovacijo je bil dosežen en-
kratni prihranek 940.593 din. Pri
delitvi so udeleženi Pori s 65,
Vugrinec z 20, Brenčič z 10 in
Mesner s 5 odstotki.

TOZD kalilnica

Jožetu Burjaku je bilo dode-
ljeno enkratno pavšalno nado-
mestilo 750 din za izdelavo dr-
žala za zalaganje nožev v solno
kopel. Povečanja dohodka pri tej
inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

Alojzu Repniku je bilo dode-
ljeno enkratno pavšalno nado-
mestilo 2.000 din za izdelavo priprav
za ravnanje silažnih nožev. Tudi
pri tej inovaciji, s katero se je
povečala produktivnost in
zmanjšal telesni napor pri rav-
nanju, ni bilo moč ugotoviti po-
večanja dohodka.

TOZD rezalno orodje

Ivanu Kosu je bilo dodeljeno
prvo nadomestilo 22.723,60 din
za izdelavo kotla za razmašče-
vanje rezalnega orodja. V prvem
letu uporabe inovacije je bil v
tozdu povečan dohodek za
590.074 din.

Adolfu Čepelinku in Karlu
Plazlu je bilo dodeljeno prvo na-
domestilo 984,40 din za poveča-
nje produktivnosti pri štancanju
predreznikov za Becner nože. V
prvem letu je inovacija povečala
v tozdu dohodek za 5.268 din.

Franjo Krivec

Premoženjsko zavarovanje v l. 1980

V letu 1980 je imela železarna Ravne oziroma njeni tozdi in delovne
skupnosti naslednje vrste zavarovanj:

1. Strojelomno zavarovanje za vse stroje, strojne naprave in inštalacije na polno vrednost po bilanci.
2. Z doplačilom je bila zavarovana vrednost amortizacije ter višji stroški za nadurno, nedeljsko in praznično ter nočno delo.
3. Požarno zavarovanje z razširjenim jamstvom. Zavarovanje obsega vsa osnovna in obratna sredstva na polno vrednost po bilanci.
4. Z doplačilom je zavarovano tudi izlitje žareče mase v tozdih jeklarni in jeklolivarni.
5. Somažno zavarovanje za primere obratovalnega zastoja do 3 mesecev po elementarnih — požarnih škodah.
6. Kombinirano zavarovanje motornih vozil in samohodnih delovnih strojev:
 - osebni avtomobili: kasko, jamstvo, nezgoda
 - tovorni avtomobili: kasko, jamstvo
 - samohodni delovni stroji: kasko, jamstvo.
7. Zavarovanje proti vltomu in ropu za vsa nadenarna obratna sredstva in opremo s stroji in aparati — vse na I. rizik ter denarna sredstva v blagajni in na prevozu.
8. Zavarovanje odgovornosti podjetja za škode civilnopravnih odškodninskih zahtevkov, ki izvirajo iz dejavnosti in pravnega razmerja:
 - za telesno poškodbo, okvaro zdravja in smrt oseb do 800.000 din
 - za poškodbo ali uničenje stvari do 240.000 din
9. Zavarovanje montaže (vrednost opreme in montaže), če se izvaja v lastni režiji ali ga izvajajo zunanji izvajalci — po vsakokratnem predlogu tozda PII.
10. Transportno zavarovanje — kargo za prevoz opreme iz železarne Ravne v tozd armature Muta.

V letu 1980 smo prijavili zavarovalni skupnosti na nivoju delovne organizacije naslednje škode:

	1979	1980
a) strojelomne škode	217	222
b) požarne škode	13	15
c) somažne škode	—	—
d) avto kasko škode	5	12
e) avto odgovornostne škode	3	3
f) vltom — rop	—	—
g) civilna odgovornost	6	5
h) montažne škode	—	—
i) transportne škode	—	—
Skupaj:	244	257

Na podlagi prijavljenih škod pa smo prejeli od zavarovalne skupnosti odškodnino:

	1979	1980
a) za strojelomne škode	6.155.911,45	8.872.477,95
b) za požarne škode	141.921,05	935.900,05
c) avto kasko škode	43.419,30	122.138,30
d) avto odgovor. škode	30.224,00	39.169,95
	6.371.475,80	9.969.686,25

Izdelali smo tudi primerjalni pregled izplačanih odškodnin in premij za dva glavna rizika, to je strojelom in požar, ločeno po temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih ter za celotno železarno. Iz tega

pregleda smo ugotovili, da smo na nivoju železarne prejeli v lanskem letu 67,83 % strojelomnih odškodnin proti plačani premiji in 24,22 % požarnih odškodnin proti premiji. Od temeljnih organizacij sta največ odškodnin proti plačani premiji prejela tozda kovačnica (159 %) in pnevmatični stroji (182 %). Tako bosta za letošnje leto plačala nekoliko višjo premijo (malus), medtem ko so vsi ostali tozdi prejeli manjše odškodnine in bodo uživali pri obračunu letošnjega leta popust (bonus) do 13,05 %. Sistem obračunavanja strojelomne premije je namreč tak.

Pri požarnih odškodninah je samo tozd jeklarna prejela več odškodnin proti plačani premiji, to je 108 %, vsi ostali tozdi pa znatno manj ali pa ničesar, ker ni bilo tovrstnih škod.

Pri pregledu števila škod po posameznih tozdi in delovnih skupnostih je razvidno, da nekateri škod sploh ne prijavljajo ali pa zelo malo. V lanskem letu se je v primerjavi z letom 1979 povečalo število prijav samo v tozdu kovačnica od 22 na 37 in pri pnevmatičnih strojih od 4 na 10. Od ostalih tozdov pa smo prejeli isto število ali manj prijav kot v letu 1979, od nekaterih pa sploh ne, kar zlasti velja tudi za delovne skupnosti.

Ni mogoče reči, ali v nekaterih tozdih res tako odgovorno in skrbno ravna s stroji in napravami, da do strojelomov ne pride, ali pa škod ne prijavljajo. Tu imamo v mislih predvsem strojne škode, ki jih tozdi sami prijavljajo, medtem ko elektro škode prijavlja tozd ETS za vso železarno.

Kar se tiče požarnih škod, ki jih je bilo v letu 1980 skupaj 15, niso mišljene samo one v ožjem smislu. Po zavarovalnih pogojih spadajo pod rizik požara še: izlitje žareče mase (7 primerov), eksplozija (2 primera), vihar (1 primer), požarov v ožjem smislu pa je bilo 5.

KOLEKTIVNO NEZGODNO ZAVAROVANJE DELAVCEV

Poleg zavarovanja premoženja smo v letu 1980 imeli zavarovane tudi delavce za primere nezgod z razširjenim jamstvom (zajete tudi nezgode izven dela) in smrtne primere zaradi bolezni.

Višina premije je bila enotna 22,20 din mesečno na zaposlenega z naslednjimi zavarovalnimi vsotami:

a) za polno invalidnost zaradi nezgode	140.000 din
b) za primer smrti zaradi nezgode	70.000 din
c) za primer smrti zaradi bolezni	10.000 din

Skupaj je bilo v letu 1980 izplačano na račun premije za nezgodno zavarovanje:

a) iz sklada skupne porabe	439.099 din
b) iz poslovnega sklada	827.235 din

Skupaj: 1.266.335 din

PRIJAVLJENI NEZGODNI PRIMERI V LETU 1980

a) zaradi invalidnosti po nezgoni	39 primerov
b) zaradi smrti (nezgoda na delu)	1 primer
c) zaradi smrti (nezgoda izven dela)	4 primeri
d) zaradi smrti (po bolezni)	5 primerov

Skupaj: 49 primerov

PREJETE ODŠKODNINE IZ KOLEKTIVNEGA NEZGODNEGA ZAVAROVANJA

a) za primere invalidnosti	349.228 din
b) za primere smrti po nezgodi	286.650 din
c) za primere smrti po bolezni	72.300 din

Skupaj: 708.178 din

Za pravno službo: Lojzka Krivec

Bela odeja

NEUSPELA PROIZVODNJA TOZD V JANUARJU

V pregledu so zajete vse prijave neuspele proizvodnje in reklamacije v TOZD, kjer je izmeček za pretopitev. (Razdelitev neuspele proizvodnje iz priložene tabele, stolpec 6, v odstotkih.)

TOZD JEKLARNA. V TOZD so nastali stroški neuspele proizvodnje v vrednosti 410.226 din kot direktna neuspela proizvodnja.

TOZD jeklarna pa so bremenile z neuspelo proizvodnjo:

TOZD jeklolivarna	3,98 %
valjarna	59,82
kovačnica	12,00
stroji in deli	0,98
direktna neuspela proizvodnja	23,22
Skupaj	100,00

TOZD JEKLOLIVARNA. V TOZD so nastali stroški neuspele proizvodnje v vrednosti 2.554.565 din. TOZD je za to neuspelo proizvodnjo bremenila:

TOZD jeklarna	378.629 din ali 14,82 %
kalilnica	20.512
direktna neuspela proizvodnja	2.155.424 84,38
Skupaj	2.554.565 100,00

TOZD jeklolivarna pa so bremenili z neuspelo proizvodnjo:

TOZD stroji in deli	5,54 %
pnevmatični stroji	1,16
reklamacije	28,75
direktna neuspela proizvodnja	64,55
Skupaj	100,00

TOZD VALJARNA. V TOZD so nastali stroški neuspele proizvodnje v vrednosti 2.288.164 din. TOZD je za to neuspelo proizvodnjo bremenila:

TOZD jeklarna	1.092.271 din ali 33,22 %
direktna neuspela proizvodnja	2.195.893 66,78
Skupaj	3.288.164 100,00

TOZD valjarna pa so bremenili z neuspelo proizvodnjo:

TOZD jeklolivarna	3,07 %
pnevmatični stroji	0,01
vzmetarna	0,83
reklamacije	4,16
direktna neuspela proizvodnja	91,93
Skupaj	100,00

TOZD KOVAČNICA. V TOZD so nastali stroški neuspele proizvodnje v vrednosti 2.010.808 din. TOZD je za to neuspelo proizvodnjo bremenila:

TOZD jeklarna	485.928 din ali 24,17 %
direktna neuspela proizvodnja	1.524.880 75,83
Skupaj	2.010.808 100,00

TOZD kovačnica pa so bremenili z neuspelo proizvodnjo:

TOZD jeklolivarna	5,84 %
stroji in deli	1,60
direktna neuspela proizvodnja	92,56
Skupaj	100,00

TOZD JEKLOVLEK. V TOZD so nastali stroški neuspele proizvodnje v vrednosti 385.402 din. TOZD je za to neuspelo proizvodnjo bremenila:

TOZD valjarna	111.618 din ali 28,96 %
kovačnica	273.784 71,04
Skupaj	385.402 100,00

TOZD ORODJARNA. Z neuspelo proizvodnjo je bila TOZD obremenjena za 12 ur vložnega dela.

TOZD KALILNICA. V TOZD so nastali stroški neuspele proizvodnje v vložnem delu za 22 ur. TOZD je za to neuspelo proizvodnjo bremenila:

direktna neuspela proizvodnja 22 ur ali 100,00 %

TOZD kalilnica pa so bremenili z neuspelo proizvodnjo:

TOZD jeklolivarna	42,62 %
pnevmatični stroji	0,34
reklamacije	52,01
direktna neuspela proizvodnja	5,03
Skupaj	100,00

TOZD STROJI IN DELI. V TOZD so nastali stroški neuspele proizvodnje v vložnem delu za 271 ur.

TOZD je za to neuspelo proizvodnjo bremenila:

TOZD jeklarna	26 ur ali 9,60 %
jeklolivarna	57 21,03
kovačnica	8 2,95
orodjarna	11 4,06
pnevmatični stroji	2 0,74
stroji in deli	167 61,62

Skupaj 271 100,00

TOZD stroji in deli pa so bremenili z neuspelo proizvodnjo:

TOZD pnevmatični stroji	0,06 %
reklamacije	51,01
direktna neuspela proizvodnja	48,93

Skupaj 100,00

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. V TOZD so nastali stroški neuspele proizvodnje v vložnem delu za 1069 ur kot direktna neuspela proizvodnja.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI. V TOZD so nastali stroški neuspele proizvodnje v vložnem delu za 469 ur.

TOZD je za to neuspelo proizvodnjo bremenila:

TOZD jeklolivarna	231 ur ali 49,36 %
valjarna	9 1,92
kalilnica	2 0,43
stroji in deli	2 0,43
pnevmatični stroji	224 47,86

Skupaj 468 100,00

TOZD pnevmatični stroji pa so bremenili z neuspelo proizvodnjo:

TOZD stroji in deli	0,39 %
reklamacije	55,45
direktna neuspela proizvodnja	44,16

Skupaj 100,00

TOZD VZMETARNA. V TOZD so nastali stroški neuspele proizvodnje v vložnem delu za 24 ur. TOZD je za to neuspelo proizvodnjo bremenila:

TOZD valjarna	9 ur ali 37,50 %
direktna neuspela proizvodnja	15 62,50

Skupaj 24 100,00

TOZD vzmetarna je bila z direktno neuspelo proizvodnjo bremenjena 100-odstotno.

IZKORISTITI MOŽNOSTI PRODAJE INDUSTRIJSKIH NOŽEV

Industrijski noži imajo v skupni višje stopnje predelanih proizvodov v izvozu na konvertibilno tržišče vodilno mesto. V letu 1980 smo izvoz nožev v primerjavi z letom 1979 skoraj podvojili. Približno 15 % skupnega izvoza železarne predstavljajo industrijski noži. Vseh možnosti lani nismo izkoristili, saj ob koncu leta beležimo skoraj za 100 ton zaostankov, ki se prenesejo v l. 1981.

Vseh možnosti tudi nismo izkoristili za prodajo na domačem tržišču, kjer imamo za 145 ton zaostankov nožev in za 20 ton hitro-

reznega orodja. Z upoštevanjem 373 ton odprtih naročil industrijskih nožev in 30 ton hitroreznega orodja bi na domačem tržišču v letu 1981 lahko prodali 518 ton nožev in 50 ton hitroreznega orodja, tj. 50 % več industrijskih nožev in 25 % hitroreznega orodja, kot smo si postavili za cilj v gospodarskem načrtu za leto.

Glede na razpoložljive kapacitete tozda industrijski noži je naročil več kot dovolj tako za izvoz kakor za domači trg.

Ob takem stanju so nekateri zadovoljni, nekateri pa smo močno zaskrbljeni. Zakaj?

1. Ker smo si v strategiji do leta 1985 postavili načrt, da bodo v 50 milijonih \$ izvoza imeli polovičen delež proizvodi višje faze predelave, startamo pa s tako skromnimi postavkami.

2. Ker ne kaže, da bomo kapacitete industrijskih nožev kmalu usposobili za proizvodnjo od sedanjih 850 ton na približno 1100 ton, kolikor je bilo predvideno za to investicijo že pred desetimi leti.

3. Ker ne kaže, da smo, ob sicer uradno ugotovljeni pripravljenosti za komplementarno zasedanje kapacitet, v praksi to tudi sposobni izvesti. Lansko leto npr. je en tozdel imel preveč naročil za 150 ton, drugi pa na podobnih kapacitetah ni imel kaj delati!!!

4. Ker s tako poslovno politiko (strategijo) krepimo našo konkurenco (Jugolat, IAT, Kordun, Jugorapid, BT itd.).

5. Ker bomo izgubili dolgoletne kupce, ki jih tudi ob spremenjenih zunanjih in notranjih pogojih gospodarjenja ne bomo mogli pridobiti nazaj.

DIREKTNIA IN INDIREKTNIA NEUSPELA PROIZVODNJA TOZD V 1

T O Z D	V PRETEKLEM LETU		V TEKOČEM LETU				INDEKS	
	januar	kumulativ	JANUAR			kumulativno	6 : 3	7 : 3
			direktni	indirekt.	skupaj			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
JEKLARNA	1,90	1,90	0,20	0,67	0,87	0,87	45,8	45,8
JEKLOLIVARNA	4,01	4,01	4,25	2,33	6,59	6,59	164,3	164,3
VALJARNA	1,18	1,18	0,72	0,06	0,78	0,78	66,1	66,1
KOVAČNICA	1,90	1,90	0,77	0,06	0,83	0,83	43,7	43,7
JEKLOVLEK	-	-	-	-	-	-	-	-
ORODJARNA	-	-	-	0,48	0,48	0,48	-	-
STROJI IN DELI	0,15	0,15	0,86	0,89	1,75	1,75	1166,7	1166,7
INDUSTRIJSKI NOŽI	0,57	0,57	1,15	-	1,15	1,15	201,7	201,7
PNEVMATIČNI STROJI	1,58	1,58	0,65	0,81	1,46	1,46	92,4	92,4
VZMETARNA	0,12	0,12	0,15	-	0,15	1,15	125,0	125,0
REZALNO ORODJE	2,00	2,00	-	-	-	-	-	-
DEL. ORG. NA SK. PR.	1,57	1,57	0,55	0,39	0,94	0,94	59,9	59,9
DEL. ORG. NA BLAG. PR.	4,73	4,73	1,58	1,11	2,70	2,70	57,1	57,1

6. Ker je uvajanje naših proizvodov višje stopnje predelave tako na tujem kakor na domačem tržišču povezano z mnogimi omejitvenimi dejavniki, ki ne kažejo, da bomo cilj pod 1. lahko dosegli.

Vsak proizvodni proces se začne in konča z denarjem. Za sedanje pogoje gospodarjenja pa lahko rečemo, da se začne z razpoložljivimi devizami. Te ustvarjamo z lastnim izvozom in z združevanjem po 67. in 68. členu ZDP. Zadnje nam ne gre nikakor od rok. Ostanje le lasten izvoz. Ker sta začetna meseca izredno slaba, je nujno, da v naslednjih 10 me-

secih storimo največ, kar se da, da bo proizvodni proces v industrijskih nožih potekal s čim manj zastoji, da bodo kapacitete maksimalno izkoriščene, da ne bo izmečka in izostankov, predvsem pa, da izkoristimo vse razpoložljive dopolnjujoče kapacitete v vseh TO železarne Ravne, ne samo v eni, ampak v dveh in treh izmenah. Kar smo ugotovili lani za slabo, moramo letos odpraviti. Možnosti imamo. Rezultati bodo odvisni od tega, koliko jih bomo znali in hoteli izkoristiti.

Ferdo Gnamuš,
ravnatelj TOZD komerciala

RAZISKOVANJE SAMOUPRAVNE PRAKSE

Konec lanskega leta je Jugoslovanski center za teorijo in prakso samoupravljanja Edvard Kardelj v Ljubljani 220 organizacijam združenega dela — med njimi tudi naši železarni — poslal anketo. Namen: raziskati samoupravne procese, pojave in probleme v največjih OZD.

23 % oziroma 51 OZD, med njimi tudi naš center za samoupravljanje in informiranje, je odgovorilo na osem postavljenih vprašanj.

Povzemamo zanimive ugotovitve.

Svoj raziskovalni ali strokovno analitični center (služba, ki se ukvarja s preučevanjem ali z raziskovanjem samoupravljanja v OZD) ima le 7 OZD, ki so odgovorile na vprašanja: od tega 5 proizvodnih organizacij, 1 OZD za promet in zveze in 1 OZD za trgovino in gostinstvo.

Našega centra za samoupravljanje in informiranje še ne moremo šteti med raziskovalne centre. To seveda ne pomeni, da iz samoupravne prakse, ki se razvija v železarni, ne ugotavljamo posameznih pojavov. Če so ti pozitivni, jih skušamo negovati, če pa niso, jih skušamo v praksi preoblikovati. V preteklosti (obdobje februar 1978—junij 1980) je center izdelal analizo referendumov. Z njo je želel ugotoviti uspešnost izvedenih referendumov v železarni in delegatska vprašanja, ki se na sestankih samoupravnih organov najpogosteje pojavljajo, oziroma korelacijo med uspešnostjo določenega referenduma in problemi, ki se pojavljajo ali pa vzporedno zmanjšujejo.

V nekaterih OZD, ki so tudi sodelovale v anketi, so samoupravno prakso preučevale druge znanstveno raziskovalne enote, v glavnem zato, ker pač te OZD nimajo svojih raziskovalnih sposobnosti. Pri nas tega ni bilo.

Po rezultatih ankete so ugotovili, da je manj kot tretjina vseh anketiranih OZD že raziskala svojo samoupravno prakso, nekatere od teh celo dvakratno: same in tudi tako, da so najele druge znanstveno raziskovalne ustanove.

V vsaki peti proizvodni OZD, v vsaki četrti OZD za promet in zveze ter v vsaki četrti OZD za trgovino in gostinstvo se s tem ukvarjajo stalno.

Nekatere od anketiranih OZD nameravajo svojo samoupravno prakso raziskovati v prihodnje (samo ena od teh je še sploh ni preučevala). Naša OZD tudi, ven-

dar o podrobnostih raziskovanja še ni razmišljala.

Anketa o raziskovanju samoupravne prakse v nekaterih največjih OZD je pokazala, da je večina OZD pripravljena sodelovati z jugoslovanskim centrom, v glavnem tiste, v katerih samoupravne prakse do zdaj še niso raziskovali, najmanj tiste, ki že sodelujejo z drugimi znanstveno raziskovalnimi ustanovami; tudi naš center za samoupravljanje, ne glede na to, da sam raziskuje svojo samoupravno prakso.

Večina OZD je navedla tri tematske celote, ki naj bi jih uvrstili na prva mesta pri prihodnjih

raziskovanjih: delegatski sistem (odnos delegacija — baza, funkcionalnost, racionalnost in učinkovitost delegatskega odločanja, obveščenost in odgovornost delegacij), združevanje dela in sredstev ter nagrajevanje po rezultatih dela. Naš center pa je navedel naslednje probleme: načrtovanje samoupravne dejavnosti na vseh področjih v tozdu, ozdu, sozdu, občini, republiki; delo z delegacijami samoupravnih interesnih skupnosti; nerazumljivost informacij, preobsežna in premalo izbrana gradiva za samoupravno odločanje.

Jugoslovanski center za teorijo in prakso samoupravljanja je z anketo ugotovil, da je OZD, ki v svojih planih in programih dela in razvoja načrtujejo tudi znanstveno raziskovalno delo, še zelo malo. Zato se kaže velika potreba po usklajevanju znanstvenih dognanj republik in pokrajin, združenega dela, možnosti in sredstev za ustanavljanje znanstveno raziskovalnih ustanov itd. OZD naj bi same ali v sodelovanju z ustreznimi ustanovami in fakultetami na osnovi dolgoročnih programov raziskovale svojo prakso samoupravljanja in tako prispevale k skupnemu razvoju OZD. Seveda pa je za to potreben strokoven in delaven kader.

(Povzeto po: INFORMACIJE; Istraživanje samoupravne prakse organizacija udruženog rada)

Dragocenost

mu gospodarstvu in številnim težavam lahko zadovoljni z doseženimi rezultati v preteklem letu.

Drugače pa so samoupravni organi in družbenopolitične organizacije jeklolivarne tudi za leto — k že sprejetemu letnemu gospodarskemu načrtu — sprejeli še akcijski program, s katerim bodo poskušali doseči porast dohodka, predvsem z doslednim izvajanjem enotne poslovne politike v ravnski železarni, višjo produktivnostjo in z zmanjševanjem materialnih stroškov, predvsem pri porabi energije. Več pozornosti naj bi posvetili tudi izboljšanju delovnih pogojev. Tako nameravajo v čistilnici urediti ogrevanje, v livarni pa naj bi odpravili prepih.

Tudi komunisti so si za letošni zadali dokaj aktualne naloge. Tako bodo posebno skrb posvetili čim hitrejšemu in kvalitetnemu dograjevanju samoupravnih splošnih aktov na osnovi že izdelanih tez. Tudi notranje informiranje bodo preučili. Že nekaj časa namreč ugotavljajo, da sedanji sistem informiranja v TOZD ni zadovoljiv. Zato bodo več pozornosti posvetili ureditvi oglasnih desk, predvsem pa si želijo enotnih in resničnih informacij.

Med železarji komunisti

OO ZKS TOZD JEKLOLIVARNA

Samoupravni organi TOZD jeklolivarna so že na začetku preteklega leta sprejeli akcijski program, s katerim so si zadali številne naloge predvsem za izboljšanje produktivnosti dela in zniževanje materialnih stroškov. V razpravah o zaključnem računu so ugotovili, da so se jim prizadevanja splačala.

»Podatki iz zaključnega računa kažejo, da smo lani v TOZD prav z akcijskim programom premagali marsikatero ozko grlo v neposredni proizvodnji, saj je TOZD dosegla nadplanski dohodek in čisti dohodek, predvsem z večjo delovno zavestjo vseh delavcev ter z boljšo izkoriščenostjo proizvodnih kapacitet,« je povedal **Franco Sedelšak**, sekretar OO ZKS.

V okvir prizadevanj za čim boljše rezultate nedvomno sodi tudi aktivno delovanje TOZD jeklolivarna v združenju jugoslovanskih livarn. Prav na tem področju so ravnski livarji lani uspešno reševali skupno problematiko jugoslovanskih livarn v odnosu z dobavitelji surovin in potrošniških livarskih proizvodov. O tem tov. Sedelšak:

»Delavci v jeklolivarni smo se lani morali mnogokrat spoprijeti s številnimi težavami, med katerimi izstopajo predvsem tiste z neakovostnimi surovinami. Izredno težki pogoji dela v čistilnici in livarni predstavljajo močno oviro za doseganje še boljših poslovnih rezultatov, saj smo lani imeli zaradi tega precejšnjo rast

bolniške. Kljub dobremu delu in nadplanskemu dohodku lani naša TOZD pri delitvi čistega dohodka ni mogla v celoti pokriti vseh obveznosti. Čeprav imamo nekaj nepokritih obveznosti, menimo, da smo tudi na tem področju naredili korak naprej. Sicer pa ocenjujemo, da smo kljub zaostrene-

OO ZKS DEL. SKUPN. ZA GOSPODARJENJE IN FINANCE

»Tudi delovne skupnosti za računovodstvo, gospodarjenje in posebne finančne službe, ki pridobivajo celotni prihodek s svobodno menjavo dela s tozdi, so lani pokrile materialne stroške in vse druge obveznosti iz dohodka in čistega dohodka. Ostanek sredstev pa so v glavnem vrnila tozdom. Sicer pa opazamo vidno rast stroškov, predvsem zaradi podražitve papirja in drugega pisarniškega materiala. Nekoliko drugače je bilo v letu 1980 s stroški, ki so bili pod družbeno kontrolo (dnevnice, potni stroški itn.), saj so se ti gibali v dovoljenih mejah. Menimo namreč, da so dobri rezultati poslovanja vseh tozdov tudi odraz dobrega dela delovnih skupnosti, kar pa iz tozdogovnih finančnih rezultatov ni mogoče videti,« je uvodoma dejal **Anton Vučko**, sekretar OO ZKS.

Te dni bodo tudi v vseh treh delovnih skupnostih sprejeli ak-

cijske programe za uresničitev stabilizacijske politike. Ker morajo te delovne skupnosti predvsem nuditi kvalitetne in pravočasne informacije vsem tozdom in skrbeti za uresničevanje tez o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov v ravnski železarni, bodo največ pozornosti posvetili tem nalogam. Delovne skupnosti se bodo vključile tudi v splošno družbeno akcijo omejevanja zaposlovanja na administrativnih delih. Preučile bodo tudi sistem informiranja in pripravile ukrepe, da ne bo prihajalo do podvajanja poslovnih in drugih informacij.

Ena od številnih nalog v tem letu bo tudi izboljšanje tehnološke in delovne discipline. Medtem ko so v teh delovnih skupnostih in drugod že lani uspeli zmanjšati nadurno delo, pa zdaj ugotavljajo, da raste število (ne)opravičenih izhodov med delom prav za-

radi tega, ker imajo delavci precej »zadelanih« ur.

»Tudi komunisti se bomo morali maksimalno vključiti v uresničevanje gospodarske stabilizacije v ravenski železarni. Ker smo pred nedavnim z analizo članstva

v naši OO ZKS ugotovili zelo nizke odstotke žensk, bomo začeli pridobivati nove članke zveze komunistov, predvsem ženske. Pred nami pa so še priprave na programsko-volilno konferenco ZKS v ravenski občini,« je sklenil tov. Vučko.

OO ZKS TOZD REZALNO ORODJE

»Kljub določenim težavam, ki so se konec preteklega leta pojavile v neposredni proizvodnji, ugotavljamo, da smo tudi v TOZD RO lani dosegli dober poslovni uspeh. Tako se je skupna proizvodnja povečala za 8,4 odstotka. Celotni prihodek pa je bil za 17,9 odstotka večji od planiranega. Tak poslovni uspeh pa smo dosegli s 93,1 odstotka planiranih delavcev,« je uveljavil dejal Frane Fajmut, sekretar OO ZKS. »Kazalo bi spregovoriti še o nekaterih drugih podatkih, doseženih v preteklem letu. Za 13,5 odstotka smo porabili več sredstev, kot smo jih planirali. Tudi zaloge so bile večje za 30,3 odstotka. Glede na podražitve in na povečan obseg proizvodnje so zaloge ostale na približno enaki ravni. Za 23,3 odstotka smo dosegli večji dohodek in čisti dohodek od planiranega. Tako smo lahko pokrili vse obračunske obveznosti in še namenili v poslovni sklad 245,8 odstotka sredstev več, kot je bilo

planirano. Smo pa lani na Prevaljah izplačali 7,7 odstotka več sredstev za osebne dohodke, kot smo planirali. Zelo zadovoljive uspehe smo dosegli tudi pri izvozu, saj je ta bil izpolnjen s 163 odstotki.«

Ni manj prizadevni pa niso bili komunisti. Tako so dosegli viden napredek pri uresničevanju idejnopolitične vloge ZK, saj so se in se še vključujejo v vsa pomembna dogajanja v TOZD in krajevni skupnosti. Že pred časom pa so sprejeli letošnji akcijski program. Več pozornosti bodo posvetili študijskim temam. Spregovorili bodo o stabilizaciji, o družbenoekonomskih odnosih in o pomembnosti vloge LODS. Medtem ko komunisti v TOZD RO ugotavljajo, da je povezava med občinskim komitejem ZKS Ravne zelo dobra, pa na drugi strani menijo, da bi morali izboljšati povezanost znotraj TOZD med družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi.

F. Rotar

Poklicno usmerjanje za potrebe železarne Ravne

I. UVOD

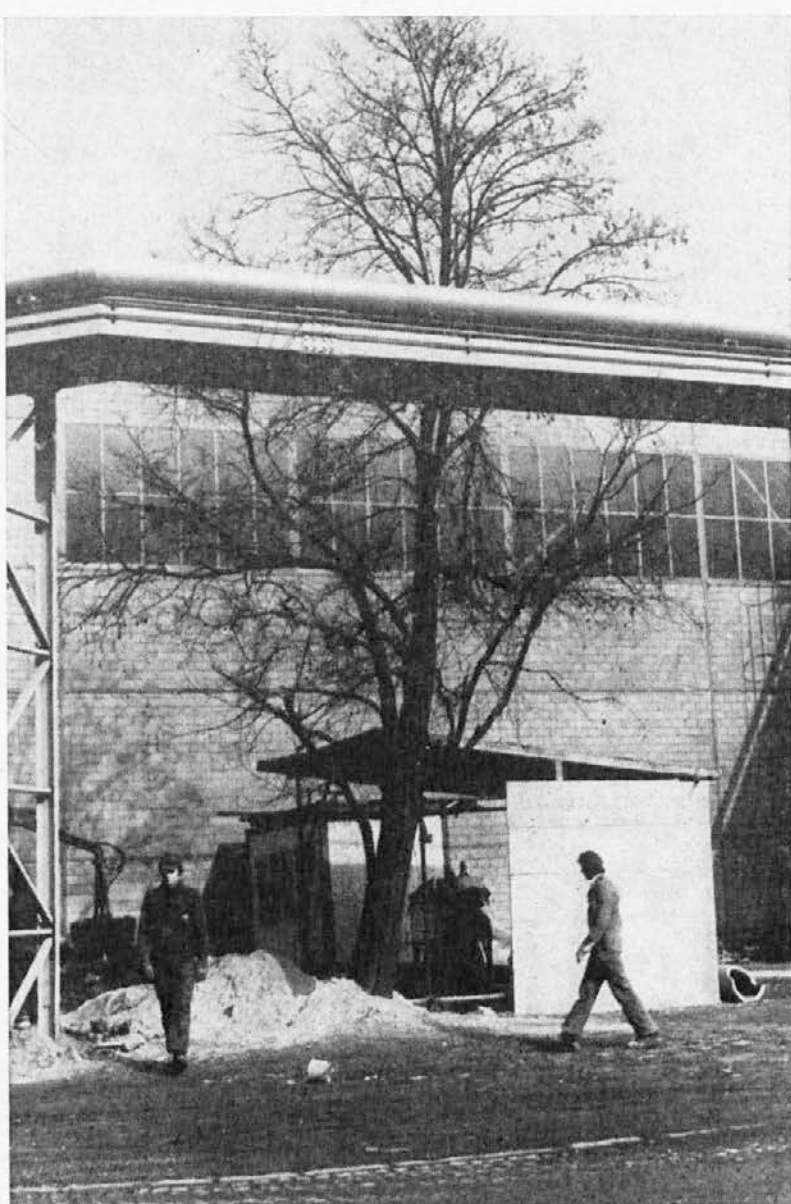
Usmerjanje v poklice je pomembna, odgovorna in občutljiva aktivnost. Idealnega skladja med poklicnimi namerami mladine ter družbenimi potrebami nikoli ni bilo. Se največje neskladje je čutili med potrebami posameznih organizacij združenega dela ali kar celih panog oziroma območij in poklicnimi odločitvami otrok, ki zaključijo osnovnošolsko učno obveznost. Med take kadrovske deficitarne panoge sodi tudi pridobivanje in predelava jekla. Razkorak med našimi potrebami in poklicnimi odločitvami mladine ni bil v vseh povojnih obdobjih enak, vendar je izrazitejši zadnjih 15 let. Kje so vzroki za ta pojav, ki ga danes že lahko označimo celo kot kritičen?

Na poklicne odločitve otrok so zadnje desetletje vplivali številni dejavniki, na katere smo v združenem delu mogli relativno malo vplivati. Med bistvene vzroke za razdelitev poklicnih

interesov mladih štejemo širitev šol z novimi poklici ali preraščanje teh na raven tehnika. Tako družbena usmeritev za večjo poklicno pestrost in za višjo raven poklicnega znanja je znana ter skladna z želenim razvojem tehnologije in znanosti. Ker jeklarska in predelovalna tehnologija nasproti drugim še vedno zahteva razmeroma velik telesni napor in povzroča sorazmerno neugodne ekološke razmere, delo pa se izvaja v neprekinjenem izmanskem ciklusu, delo za mlade ni dovolj privlačno, v njem pa ne vidijo zadostne perspektive.

Na poklicne odločitve svojih otrok odločilno vplivajo starši. Ti starši so v večini naši delavci in dobri poznavalci delovnih razmer v posameznem poklicu, zato s svojimi nazori o uglednem ali manj uglednem, o čistem in umazanem poklicu usmerijo svojega otroka pač mimo naših in družbenih hotenj.

Ali to pomeni, da smo doslej usmerjali le otroke mimo staršev in ne tudi

Nasproti jedilnice

njih? Gotovo, toda tu je stvar najbolj občutljiva in najbolj negotova, kajti starši, kot smo že dejali, so naši delavci, ki delo vidijo in ga doživljajo. Njihovi nazori o bolj lepem, bolj ali manj perspektivnem in uglednem poklicu so že izoblikovani in žal dokaj trdni. Propaganda ali agitacija oziroma opisovanje posameznega poklica je zanje neučinkovita, če ji vzporedno ne sledi predstavitev tehničnega razvoja na takem področju. Tu pa se zamislimo: kdaj in v kakšni obliki so tehniški strokovnjaki mimo tehniškega projekta poljudno prikazali modernizirano jeklarno, elektro žilindri postopek pridobivanja jekla, kovanje na avtomatskem kovaškem stroju, kalilnem avtomatu...? Prav v teh tehnoloških postopkih in na omenjenih napravah pa že več kot desetletje sem čutilo izrazit številni in poklicni kadrovske deficit.

Med vzroke za razkorak med poklicnimi odločitvami mladine in našimi potrebami štejemo še letni generacijski priliv, ki se na območju Koroške ni povečal oziroma se je v njem večal delež žensk ter je v poprečju že presegel 50 %.

II. POKLICNO USMERJANJE ZADNJIH DESET LET

Da bi lahko objektivneje presodili napor železarne pri pridobivanju otrok za metalurške poklice, navajamo podatke, kaj smo na tem področju storili zadnjih deset let in kakšna je bila bera.

1. Za vsako šolsko leto smo razpisovali v poprečju 60 štipendij ali nagrad, ki so bile denarno za 40 % višje od ostalih.

2. Poklicno usmerjanje smo izvajali na naslednje načine:

— leta 1970 smo tiskali brošuro »Poklici v naši železarni«
— strokovni delavci so obiskovali osnovne šole na Koroškem in gimnazije ter ustno in z različnimi tehničnimi pripomočki predstavili predvsem metalurške poklice

— prek ekskurzij smo neposredno pokazali proizvodne procese — metalurški so žal učinkovali odbijajoče

— za osnovne šole in gimnazije smo izdelali lične panoje s fotografijami in opisno predstavitev dela v posameznem poklicu

— leta 1976 in 1977 smo anketirali učence ter tiste, ki so nanjo pozitivno odgovorili, skupaj s starši, poklicnimi usmerjevalci šol in strokovnimi delavci skupnosti za zaposlovanje povabili v železarno.

— v letih 1979 in 1980 smo v železarno povabili poklicne usmerjevalce, predstavnika zavoda za šolstvo in skupnosti zaposlovanja, šolskega centra Ravne ter predstavnike metalurških temeljnih organizacij, katerim je tovariš Macur detaljno s ponazorili predstavil načrtovano tehnologijo in način dela v jeklarni

— leta 1980 smo s finančno udeležbo skupnosti zaposlovanja tiskali brošuro »Naši poklici« ter jo 2000 izvodov izročili šolam. Prav tako smo prek skupnosti za zaposlovanje na SC opravili razgovor z 22 kandidati in njihovimi starši. Od omenjenih 22 smo jih 14 uspešno preusmerili za metalurške poklice (livar — kalupar 5, talilec pri elektro peči 5...).

3. Število podeljenih štipendij

Iz tabele vidimo, da v letih od 1971 do 1979 (8 let) nismo uspeli pridobiti niti enega učenca za katerega od naštetih poklicev širokega profila. To je obenem obdobje ekstenzivnega razvoja mehanike predelave v železarni in kovinske predelave na širšem območju. V istem času se je širila mreža šol različnih strok, kar je generacije, ki se številčno niso večale, poklicno še bolj razdelilo. Z večanjem šol se je pomembno zveževalo tudi območje za vpis za naše potrebe.

Lahko bi seveda še in še razpravljali, če je poprečno 22 vpisanih za metalurške poklice v zadnjih 10 letih popoln neuspeh in po obstoječi poklicni plati zaton metalurgije, kot menijo nekateri, ali pa zaradi malih spre-

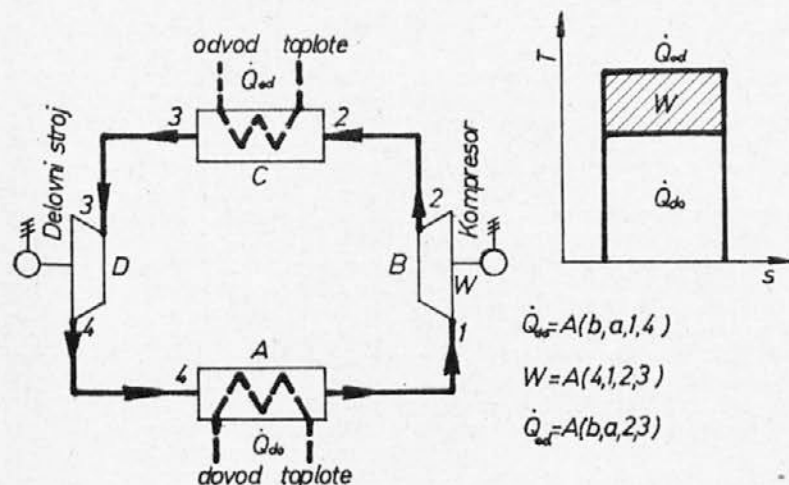
P O K L I C	L e t o											SKUPAJ
	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	
TALILEC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3
TALILEC EL.P.	15	7	-	-	-	-	-	9	-	8	5	44
KALUPAR-LIVAR	10	-	-	-	-	-	-	-	-	3	5	18
STROJ. KALUPAR	-	-	-	-	-	-	7	7	8	-	-	22
JEDRAR	2	-	-	-	-	-	-	-	4	8	-	14
ŽARILEC	10	9	-	10	-	-	-	-	-	-	7	36
VALJAVEC	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
VALJ. PROFILOV	-	9	-	5	8	9	-	-	-	8	6	45
KOVAČ	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	10
STROJ. KOVAČ	8	10	-	10	9	-	6	4	7	-	-	54
KALILEC	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
ŽIČAR	-	-	-	-	-	3	-	-	4	-	-	7
S K U P A J :	64	35	-	25	17	12	13	20	23	30	27	266

Varčujmo z energijo

Pri uporabi nekonvencionalnih načinov ogrevanja se velikokrat izkoriščanje nizko temperaturnih virov veže na uporabo toplotne črpalke. Bistvo te črpalke je, da z njo lahko dosežemo višjo temperaturo, kot je temperatura okolice, kar izkoristimo za ogrevanje prostorov. Velika prednost toplotne črpalke je možnost uporabe toplotne okolice, ki je zastoj in v neomejenih količinah.

Na sliki si oglejmo princip delovanja toplotne črpalke. Točke v shemi so identične točkam v diagramu.

Toplotni izmenjevalec A namestimo v reko, jezero ali zemljo okoli hiše. Nato potrebujemo kompresor in delovno sredstvo, ki je enako kot pri hladilnikih, ki nam sistem poganjajo, in izmenjevalec C, kjer toplota iz delovnega sredstva direktno prenese v prostor ali na posredni medij vodo ali zrak. Delovni stroj je največkrat kar dušilka, ker je deljeno delo pri tem procesu v primerjavi s komplikacijami izvedbe takega delovnega stroja preveliko.

Narisani proces je znan kot levi Carnotov proces in poteka med dvema izotermama in dvema izentropama. Proces 4 → 1 in 2 → 3 potekata pri konstantni temperaturi, procesa 3 → 4 in 1 → 2 pa pri konstantni entropiji. Z levim krožnim procesom v toplotnem izmenjevalniku A iz okolice prenesemo Q do dovedne količine toplote na delovno sredstvo. Delovnim sredstvom dodamo delo W s pomočjo motorja in kompresorja B, da bi to dovedeno energijo nato lahko oddali v prostor s pomočjo izmenjevalca toplote C. Izkoriščeno delovno sredstvo nato ekspandira iz stanja 3 v stanje 4, da bi se nato ponovil celoten cikel. Za oceno učinkovitosti črpalke je pomembno razmerje

$$\epsilon = \frac{Q_{od}}{W} = \frac{T_{23}}{T_{23} - T_{41}}$$

in nam pove, koliko dela moramo dovesti, da dobimo določeno količino koristne toplote. Meje pa so določene s temperaturo toplega telesa, izmenjevalec C, in hladnega telesa, izmenjevalec A.

Praktična izraba tega principa sloni na tem, da imajo pozimi podtalnica, reke in jezera določeno konstantno temperaturo, ki je višja od zunanjih temperatur.

memb v načinu in pogojih dela, kljub vsemu uspeh, kot menimo tudi v kadrovski službi. To drugo zanesljivo potrjuje dokaj visoka fluktuacija med solanjem, prekvalifikacije že izkušenih za enega od naštetih metalurških poklicev oziroma krajši čas po zaposlitvi. Ni dvoma, da moramo zato uspeh poklicnega usmerjanja soditi še po tem, koliko izkušenih delavcev je v poklicu ali na delu, ki terja tak poklic, tudi ostalo.

Milan Zafušnik
(Se nadaljuje)

krat in d samo 5,0-krat. V prvem primeru moramo dovesti 3% energije, v primeru d pa že 20% za ogrevanje nekega prostora. To so teoretične osnove, ki so po- učne, ker nam dajo nove poglede na načine ogrevanja.

Pri klasičnem ogrevanju, ko imamo opravka z visokimi temperaturami v kotlih, smo zainteresirani za čim večje parametre prenosnega medija (zato sistemi 135/80, 90/70). Z uvedbo novih tehnologij pa se je uvedel pojem nizko temperaturnih načinov ogrevanja, ki imajo svoja izhodišča ravno v izkoriščanju energije iz okolice, v uporabi toplotne črpalke in tudi sončne energije.

Velike slabosti teh novih sistemov so, ker poleg izrednih energetskih prednosti zahteva njihova

uvedba velika investicijska sredstva. Ne le, da je treba nabaviti sistem s toplotno črpalko, za učinkovito izkoriščanje je treba doma spremeniti tudi način ogrevanja, kar pa je pri današnjih cenah in možnostih prevelik zalogaj.

V naši železarni tudi razmišljamo o teh sistemih, in so vezani na nizko temperaturne virov odpadne toplote. Smotrnost takega sistema je v tem, da del energije izkoristiš prek odpadne toplote, del pa je odvedeš s toplotno črpalko in tako dobiš sistem prenosnega medija, ki je že uveden, in ni treba spremeniti celotnega sistema. Tako se uvedba takega sistema bistveno poceni.

Mag. Dušan Vodeb

MANJ POROČEVALSKEGA OBVEŠČANJA

Konec februarja se je v Slovenj Gradcu sestala komisija za informativno in propagandno dejavnost pri medobčinskem svetu ZKS za Koroško skupaj z izvršnim sekretarjem CK ZKS tov. Alojzom Gojčičem, predsedniki komisij pri OK ZKS in člani aktivna novinarjev koroških občin.

Predsedniki komisij so na seji poročali, kakšna je odprtost in dostopnost informacij delavcem v OZD in občanom v krajevnih skupnostih, kako poteka informiranje na relaciji OO ZK do OK ZK in od tam do centralnega komiteja, ali so komisije pri OK ZKS in MS ZKS nosilci informiranja, kakšno je sodelovanje komisij pri OK ZKS in MS ZKS s sveti za informiranje pri sindikatih in SZDL in o sodelovanju s sredstvi javnega obveščanja na ravni občin in regije. Poročevalci so ocenili, da je stanje na vseh navedenih področjih ustrezno, da pa se resno zatika pri ustanavljanju indok centrov, kjer še zmeraj ni prišlo do podpisa družbenega dogovora. Novinarji so opozorili, da so jim nekateri viri informacij še vedno preveč zaprti, a ob tem tudi povedali, da so se razmere

na tem področju zelo spremenile v železarni Ravne, ki je lahko že kar za zgled drugim.

Izvršni sekretar pri CK ZKS tov. Gojčič s prikazanim stanjem vendar le ni bil najbolj zadovoljen. Kot prvo je predlagal, naj občinske organizacije ZK izvedejo konferenco o informiranju in propagandi, kjer naj se poglobljeno obravnavajo vsi problemi s tega področja. V organizacijah združenega dela pa manjkajo odbori za obveščanje, programski sveti in normativna urejenost obveščanja. Tov. Gojčič je ob tem dejal, da imamo v železarni dobra glasila in sistem informiranja nasploh solidno razdelan, da pa ni nikakršnega nadzora v dobrem smislu besede. Ugotovil je namreč, da v letu nazaj ni niti en delavski svet obravnaval informiranja, da nimamo odbora za obveščanje, katerega funkcija bi bila politično usmerjanje informativne dejavnosti, in tudi ne sveta glasila, ki je družbeni organ.

V tovarniških glasilih in tudi sicer v sredstvih javnega obveščanja mora biti v prihodnosti več poglobljenega pisanja, več komentarjev in vse manj poročevalskega. Viri informacij se morajo odpreti tako na široko, da bo mogoče poročati o tem, kaj se BO zgodilo in ne le, kaj se JE ZGODILO (na kar smo doslej v večini primerov obsojeni). K pisanju naj bi pritegnili čimveč strokovnih delavcev, ki se na svoja področja razumejo, kar spet pomeni podružbljanje informiranja.

Izražena je bila zahteva po glasilu, ki bi vse o vsem obveščalo na ravni občine (ob tem ni bil govor o problemih, ki jih takšna zamisel povzroča: kadri, finančna sredstva, tehnične težave itn.).

Sicer pa se je seja zaključila s spodbudnim dogovorom, naj se slabosti na področju informiranja v občinah koroške regije čimprej ustrezno uredijo, saj obstajajo za to vse možnosti.

Z. Strgar

Na soncu

Uresničitev načrta proizvodnje in razvoja Slovenskih železarn v obdobju 1976–1980

Obširne, podrobne in dolgotrajne razprave in usklajevanje so bili uvod k podpisu samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega načrta proizvodnje ter razvoja Slovenskih železarn za obdobje 1976–1980. Pooblaščen predstavniki delovnih organizacij, integriranih v SZ, so ta dokument podpisali 29. 7. 1976, ko je bil srednjeročni načrt že sedem mesecev v izvajanju.

Z decembrom leta 1980 je bilo srednjeročno obdobje 1976–1980 končano in sedaj že lahko pregledamo, katere dogovorjene naloge in sprejeti cilji so bili uresničeni ali ne.

Dogovor, da se mora proizvodnja surovega jekla povečati na milijon ton, je bil spremenjen in popravljen na okoli 900.000 ton. Že v teku izvrševanja srednjeročnega načrta razvoja so nastale take kasnitve rokov gradnje načrtovanih investicij v jeklarni, da je bila sprememba nujna. Nadaljnje kasnitve investicij in načrtovanih rekonstrukcij so bile poleg težav v proizvodnji vzrok, da v vsem srednjeročnem obdobju v jeklarnah nobeno leto niso izdelali niti 800.000 ton surovega jekla.

Da bi izboljšali oskrbljenost tržišča z jeklenimi izdelki, je bila sprejeta naloga, da bi leta 1980 dali tržišču 850.000 ton izdelkov. Blagovna proizvodnja v preteklem letu je znašala 767.957 ton. Naloga je pravzaprav bila, ne samo dobro koristiti proizvodne zmogljivosti, temveč jih tudi razviti do te stopnje, da bi lahko izdelali 850.000 ton za trg. Proizvodne zmogljivosti so usposobljene za načrtovano blagovno proizvodnjo in dane, ker pa ni bilo dovolj lastnega jekla in možnosti za oskrbo vložka za nadaljnjo predelavo iz domačih in inozemskih virov, postavljene naloge ni bilo mogoče uresničiti.

Proizvodnja surovega jekla in blagovna proizvodnja pogojujeta tudi nadaljnji obvezi, ki nista uresničeni. Produktivnost na zaposlenega se ni dvignila po letni stopnji 4%, kolikor je bilo predvideno, in tudi izvoz se po vrednosti ni približal potrebam uvoza surovin in reprodukcijskega materiala v načrtovani meri. Za primerjavo in vrednotenje zadošča podatek, da je leta 1975 znašala proizvodnja jeklenih izdelkov za tržišče že približno 741.000 ton in da je bila doslej najvišja realizirana leta 1978, ko je znašala približno 802.000 ton.

Število zaposlenih je v petih letih naraslo, če upoštevamo stanje 1. 1. 1976 glede na stanje 31. 12. 1980, za okoli 7%. Proizvodnja jeklenih izdelkov leta 1980 je bila pa le 3% večja od proizvodnje leta 1975. Čeprav se je specifična vrednost izdelkov današnje proizvodnje dvignila, ta kvaliteta sprememba ne zadošča, da bi lahko računali z dvigom realizacije vrednosti prodaje za 4% letno na zaposlenega, mimo tega, da je takšna primerjava zaradi večkratnih sprememb cen v preteklem obdobju zelo težka.

Celotna vrednost izvoza je znašala leta 1975 samo 39 milijonov dolarjev in do pred dvema letoma ni bistveno napredovala. Šele leta 1979 se je dvignila od 41 milijonov dolarjev v letu 1978 na 57 milijonov dolarjev. Še nekaj večji napredek pa je bil dosežen v preteklem letu, ko je vrednost izvoza dosegla 77 milijonov dolarjev.

Porabljen sredstva za uvoz surovin in repromateriala leta 1980 so znašala nekaj nad 100 milijonov dolarjev in so gotovo večja kot leta 1976. Kljub temu lahko trdimo, da se je razlika med vrednostjo izvoza in uvoza v teku srednjeročnega obdobja zmanjšala — ne pa približala, kot je bilo mišljeno.

V samoupravnem sporazumu predvideno reorganizacijo v smeri tvorbe produkcijskih enot ni bilo treba izvesti, ker so v samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD SZ z dne 27. 2. 1978 sprejete druge rešitve organiziranosti v sozdu SZ.

Industrijska cona na obmejnem jugoslovansko-italijanskem območju je sicer že odredjena, vendar doslej niso bili vzpostavljeni potrebni pogoji, da bi v njej ustanovili vsaj eno delovno organizacijo kot delovno organizacijo sozda SZ, kar je bilo v temeljnih razvoju predvideno.

Za gradnjo in rekonstrukcijo zmogljivosti ter za potrebna obratna sredstva pri novih naložbah je bilo predvideno, da bi po cenah iz leta 1975 porabili v preteklem srednjeročnem obdobju 6698 milijonov din. Pri upoštevanju poprečne letne podražitve 18% bi morali porabiti v petih letih okoli 13.000 milijonov dinarjev. V resnici znaša poraba po tekočih cenah vsega okoli 5200 milijonov din ali komaj 40% tega, kar naj bi porabili za zagotovitev načrtovanih proizvodnih nalog in ciljev. Poraba sredstev je pravzaprav samo tako visoka, kolikor je srednjeročni plan predvideval za naložbe v osnovna sredstva na osnovi cen iz leta 1975 oziroma primerjalni podatek porabe je 77% vrednosti predvidenih sredstev za načrtovane investicije v obdobju 1976–1980. Navedeni podatki o višini porabljenih sredstev so tudi najzgovornejši dokaz, zakaj niso realizirani materialni cilji proizvodnje.

Samoupravni sporazum z Inženiringom Bled je podpisan po potrditvi sporazuma na zasedanju delavskega sveta sozda SZ letos v januarju in je tako naloga, ki jo nalaga 11. člen samoupravnega sporazuma za srednjeročno obdobje razvoja SZ, v glavnem uresničena.

Četrto poglavje samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana obravnava važno področje: oskrbovanje proizvodnje. Menim, da je ostalo iz tega poglavja še nekaj neizpolnjenih nalog. Predvideno je bilo, da bodo pogoji oskrbovanja s surovinami osnovne proizvodnje za vse delovne organizacije s cenami v nabavi izenačeni.

Predvideno je bilo, da se bodo delovne organizacije SZ enotno oskrbovale z energijo, osnovnimi surovinami in reprodukcijskim materialom in bodo skupno nastopale tudi pri uvozu surovin in repromateriala.

V naslednjem petem poglavju so določila, ki obravnavajo notranji blagovni promet. Do realizacije določila, da je objektivna delitev dohodka, dosežena s prodajo na trgu, osnovno načelo medsebojnih odnosov delovnih organizacij v vertikalni tehnološki povezanosti, nas loči še mnogo truda in dela.

	1976	1977	1978	1979	1980
načrt	50	60	72	85	100
realizacija	45	40	41	57	77

V samoupravnem sporazumu o temeljnih plana je bila sprejeta poleg obljub o raznih dejavnostih pri sodelovanju z deželami SEV in deželami v razvoju tudi obveza, da se bodo Slovenske železarne vključile vsaj v dva industrijska projekta na podlagi sovlaganja in trajnejšega kooperacijskega poslovanja sodelovanja. Doslej to še ni uspelo, čeprav je bilo nekaj resnih namer, da bi to nalogo izvedli.

Razumljivo, veliko obvez je bilo tudi uresničenih in marsikdo bo dejal, samo o tem je govor. kaj ni bilo realiziranega. V vsaki delovni organizaciji bodo izdelali podrobno analizo uresničitve petletnega načrta. Za sestavljeno organizacijo bodo izdelane prav tako analize, za vsako posamezno poglavje srednjeročnega plana 1976–1980 in za vse načrtovane dejavnosti. Vse to bo še predmet nadaljnjih analiz in obravnav, vendar čas hiti. Analize realizacije srednjeročnega plana so bile

Medsebojno oskrbovanje naj bi bilo urejeno z določilom, da dobavitelj ne more blago, potrebno drugi DO SZ, prodati tretjemu porabniku, če se članica sozda SZ temu ni odpovedala. Takih določil je še nekaj. Prav podobne obveze so tudi za prodajo izdelkov, za organiziranje skupne prodajno-informacijske mreže, za enoten nastop doma in na tujem za organiziranje skladiščno prodajne mreže itd.

Letna vrednost izvoza je bila načrtovana in realizirana (v mio \$):

delane tudi tekoče za vsako leto posebej in skupno za preteklo obdobje, saj naj bi te analize služile tudi za osnovo priprave srednjeročnega plana 1981–1985.

V vseh delovnih organizacijah v okviru sozda SZ so že potrdili temelje srednjeročnega razvoja za obdobje 1981–1985 in tako so tudi za Slovenske železarne že potrjeni. Smo v zadnji fazi priprave za izdelavo planov srednjeročnega razvoja in s tem priprave nalog in ciljev, ki naj bi bili realni in čvrsta obveza za izvajanje. Moj današnji prispevek naj bi samo opozoril predvsem na obveze, ki smo jih načrtovali, pa jih nismo uresnili v preteklem srednjeročnem obdobju. Podrobne analize bodo pripeljale do ugotovitev, zakaj posamezne naloge niso bile izvedene. Moj namen je samo opozoriti, koliko in česa pomembnega nismo izvršili, da bi lažje realno načrtovali v prihodnje.

Milan Marolt

Vezi med Varvarinom in Ravnami

O POBRATENI OBČINI VARVARIN

Varvarin je prijazno srbsko mestoce blizu sotočja Velike in Zahodne Morave. Leta 1961 je imel 3113 prebivalcev. Je sedež istoimenske občine, ki je s svojimi 249 km² za 55 km² manjša od občine Ravne na Koroškem.

V desetletju 1961–71 se je število prebivalcev v varvarinski občini zmanjšalo s 26.423 na 26.143, v naši občini pa se je v istem obdobju povečalo z 21.904 na 23.995, za 10%.

Gre za izrazito poljedelsko območje. Skupnih 17.708 ha kmetijskih površin je v občini Varvarin izkoriščenih takole: 14.450 ha je njiv in vrto, 1167 ha sadovnjakov, 1489 ha vinogradov, 594 ha travnikov in pašnikov. Gozdnih površin je v občini 7330 ha, a lesna masa v njih je leta 1961 znašala le 388.000 m³ (pri nas na 22.114 ha 5.122.000 m³).

V občini Varvarin je bilo l. 1979 zaposlenih v družbenem sektorju skupno 1914 prebivalcev (pri nas 11.604), od tega v industriji in ru-

darstvu 739 (pri nas 5845), v kmetijstvu in gozdarstvu 335 (pri nas 197), v gradbeništvu 19 (pri nas 999), v prometu 42 (pri nas 486), v trgovini in gostinstvu 295 (pri nas 1196), v prosveti 220 (pri nas 426), v zdravstvu in socialnem skrbstvu 77 (pri nas 419) i. pd.

Aktivna osnovna sredstva po vrednosti 31. 12. 1978 so znašala v občini Varvarin (v milijonih dinarjev) skupno 306 (pri nas 5388), v gospodarski dejavnosti 261 (pri nas 5044), narodni dohodek pa skupno 363 (pri nas 2030), v družbenem sektorju 166 (pri nas 1932), v zasebnem sektorju 197 (pri nas 98), v industriji 73 (pri nas 1163), v poljedelstvu 170 (pri nas 96), v trgovini 53 (pri nas 233), v gostinstvu 7 (pri nas 50), v zasebnem sektorju poljedelstva 154 (pri nas 58).

V osnovna sredstva je občina Varvarin lahko skupno investirala leta 1978 (v milijonih din) 46,8 (pri nas 392,1), od tega v gospodarstvu 35,8 (pri nas 303,9).

Zadegano

(Podatki so vzeti iz knjige Statistički godišnjak Jugoslavije, 1980.)

Prve močne vezi tovarštva in bratstva so se stikale med občani ravske in varvarinske občine v letih 1941—1945, ko je večina v Srbijo pregnanih Korošcev (naših občanov) preživljala pregnanstvo prav v Varvarinu in vaseh današnje varvarinske občine.

Po vojni smo stike v Varvarinu obnovili in poglobljali. Srečanja nekdanjih izgnancev in njihovih medvojnih gostiteljev vselej znova preraščajo v mogočne manifestacije tovarštva, bratstva in enotnosti.

Tudi spomenik, ki smo ga Ravenčani leta 1974 postavili v Var-

varinu, ni samo spomenik tam umrlim in padlim slovenskim pregnancem, ampak tudi izraz zahvale domačinom za pomoč, ki so nam jo dajali, in obljuba zvestobe bratstvu in enotnosti.

Rezultat teh srečanj in teženj po trajnem sodelovanju je tudi pobratenje obeh občin. Listino o pobratenu so predstavniki občin podpisali leta 1976 na slavnostnih sejah v dneh občinskih praznikov — maja 1976 na Ravnah in oktobra 1976 v Varvarinu.

Prav bi bilo, ko bi svečanim izrazom prijateljstva sledile tudi vedno nove — praktične oblike izpričevanja idej, ki smo se jim zavezali.

J. Mrdavič

OBČINSKI IZVRŠNI SVET ZA VSESTRANSKO SODELOVANJE Z VARVARINOM

Ob vsakoletnih srečanjih delegacije pobratene občine iz Varvarina z našimi predstavniki delovnih ljudi in občanov je bila izražena želja po tesnejšem sodelovanju. Le-to naj bi temeljilo na povezovanju na gospodarskem, socialnem, kulturnem ter drugih interesnih področjih.

Glede na to, da je gospodarstvo občine Varvarin usmerjeno predvsem v kmetijstvo, pri tem pa predvsem v pridelovanje zelenjave in sadja, smo že 1979. leta že-

leli vzpostaviti dolgoročno sodelovanje pri zagotavljanju potrebnih količin kvalitetnega sadja in zelenjave za naše občane; s tem, da bi mi Varvarincem zagotavljali tržišče za njihove pridelke. Ker na Koroškem nimamo lastne trgovinske delovne organizacije, smo za pomoč pri urejanju teh vprašanj zaprosili Merx iz Celja in Timo iz Maribora. Tima oziroma njeni poslovodni delavci so se vabili k sodelovanju odzvali, udeležili so se tudi sestanka pred-

stavnikov gospodarskih delegacij obeh občin, izmenjali osnutke samoupravnih sporazumov o dolgoročnem sodelovanju, vendar pa je zadeva ostala na pol poti. Predstavniki občine Varvarin smo zaprosili za razlago vzrokov ne-realiziranih dogovorov.

Nekoliko več uspeha smo imeli pri dobavi svežega mesa, ker se je Koroška kmetijska zadruga, TOZD Mesnina iz Dravograda, aktivneje vključila ne samo v dogovarjanje, temveč tudi v realizacijo dogovorov. Zaradi znanih dogodkov na področju neenotnih odkupnih cen mesa lani poleti in zaradi pomanjkanja mesa nasploh ob istočasno povečanih izvoznih

obveznostih poljedelskega kombinata Varvarinske polje so se občutno zmanjšale tudi količine nam dobavljenega svinjskega mesa.

Vsa sedanja prizadevanja naše družbe, ki so usmerjena v razvijanje kmetijske proizvodnje, bodo morala imeti svoj odraz tudi v vsestranski pripravljenosti za medsebojno sodelovanje, zlasti na tem področju.

Izvršni svet bo ponovno obudil aktivnosti na tem področju, da bi izpolnil svoje naloge glede zagotavljanja ustrezne preskrbe in tudi zato, da po svojih možnostih prispeva k realizaciji planskih usmeritev s področja razvoja kmetijstva.

Meta Oderlap

Iz naših krajev

KS MEŽICA:

ŠTEVILO PREBIVALCEV UPADA

Ko so v krajevni skupnosti sestavljali letošnji plan krajevnih skupnosti in požarnovarnostni načrt, so potrebovali tudi analizo številčnosti prebivalstva. Ugotovili so, da se je od leta 1975 do konca leta 1980 iz KS Mežica odselilo kar 412 prebivalcev. V Mežici pravijo, da je vzrok upadanju prebivalstva predvsem v tem, ker delovne organizacije, v katerih delajo Mežičani, ne kupujejo stanovanj za svoje delavce na območju KS Mežica. V zadnjem obdobju so delovne organizacije, med katerimi je tudi ravska železarna, sofinancirale le nekaj odkupov družinskih stanovanj, pravijo pri mežiški krajevni skupnosti.

Tajnik Leopold Golobinek je povedal, da so o upadanju prebivalcev spregovorili tudi organi krajevnih skupnosti. Dogovorili so

se, da se mora krajevna skupnost konkretno in temeljito pogovoriti z delovnimi organizacijami, v katerih so zaposleni Mežičani, glede odkupa stanovanj. Predvsem pa mora krajevna skupnost doseči, da bodo delovne organizacije z odkupom stanovanj v Mežici preprečile nadaljnje upadanje prebivalcev.

Poročali smo že, da naj bi zgodaj spomladi v industrijski coni v Mežici stekla gradnja nove tovarne rudnika Mežica za potrebe TOZD Elmont. Kot kaže, pa pri gradnji nove tovarne le ne bo šlo tako gladko, saj bo moral rudnik v industrijski coni še marsikaj storiti. Tako bo moral zgraditi nov most čez Mežo, saj sedanja dovozna cesta ob Meži ni primer- no opremljena za zahtevnejše prevoze.

KS PREVALJE:

88 DREVES ZA TITA

Pred nedavnim so tudi v tej krajevni skupnosti sprejeli pobudo, da bodo zasadili 88 dreves v spomin na tovariša Tita. Pobudo je dala krajevna organizacija ZSMS, o tej akciji pa so spregovorile tudi družbenopolitične organizacije in organi krajevnih skupnosti. Tako naj bi spominska drevesa pričeli saditi že spomladi, in sicer v spominskem parku, ki ga bodo ustrezno uredili pri Družbenem domu na Prevaljah.

Na pobudo načelnika oddelka za gospodarstvo pri SO Ravne so se februarja na Prevaljah — ob razgrnitvi idejnega načrta za zidavo soseske Polje — sestali predstavniki krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, tozdrov, društev, skisa, zavoda za urbanizem in spomeniško varstvo ter avtorja načrta Polje. Poročali smo že, da sta načrt, ki predvideva blokovno gradnjo soseske Polje, izdelala Borut Delak in Dušan Kajzer. Pri KS Prevalje so povedali, da bo idejni načrt soseske Polje razgrnjen v Družbenem domu dober mesec dni, tako da bodo svoje pripombe lahko dali tudi delovni ljudje in občani.

Februarja pa so se na Prevaljah sestali tudi predstavniki KS, skisa, ŽTP iz Maribora, SO Ravne in ekonomskega centra. Govorili so o nadaljnji sanaciji zemeljskega plazu pri Štoparju. Kot smo že lani poročali, je pri Štoparju ob vznožju železniške proge Prevalje—Pliberk pričel drse- ti zemeljski plaz v dolžini 60 in v višini 80 metrov in tako resno ogrozil tri stanovanjske hiše in železniško progo. K sreči se je nato umiril, saj bi drugače morali stanovalce iz ogroženih hiš izseliti.

Ob prvih kopnicah, ki so se februarja pojavile pri Štoparju, pa so krajani ugotovili, da so se na zemeljskem plazu pojavile nove razpoke. Zategadelj so se tudi sestali odgovorni pri prevalski krajevni skupnosti in ŽTP Maribor.

»Kljub temu, da je zemlja ponekod že zmrzla in pokrita s snegom, zemeljski plaz (predvidevamo, da drsi okrog 150.000 kubikov zemlje) ponovno resno ogroža prebivalce v treh stanovanjskih hišah. Ker pričakujemo, da bo

plaz ob nagli otoplitvi pričel hitreje drseti, smo ponovno sprejeli varnostne ukrepe. Tako smo krajanom naročili, da ga morajo redno opazovati in o morebitnih spremembah obvestiti krajevno skupnost. S predstavniki ŽTP iz Maribora pa smo se dogovorili, da morajo pripraviti vse potreb-

no, če bo treba zemeljski plaz le odvoziti. Sicer pa smo pri prevaljski krajevni skupnosti pripravljeno, če bi se zemeljski plaz utrgal. Za vse krajanke, ki jim plaz ogroža stanovanjske hiše, imamo zagotovljena začasna bivališča,« je povedal tajnik Jože Boštjan.

KS RAVNE NA KOROŠKEM:

LEPŠI VIDEZ STARIH RAVEN

»Kljub temu, da sta ravenska krajevna skupnost in KK SZDL večkrat govorili o delovanju delegatskega sistema in krajevne samouprave, da je KS pismeno pozvala vse delegate, naj se sklicanih sej bolj redno udeležujejo, in da so člani sveta krajevne skupnosti zadolženi za povezovanje z delegati, na Ravnah še vedno ugotavljajo, da je prisotnost na raznih sestankih in delegacijah SIS izredno slaba,« je povedal Oto Papotnik, tajnik KS.

Potem ko je okrog 80 odstotkov delovnih organizacij, v katerih delajo krajanje ravenske krajevne skupnosti, podpisalo osnutek samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana 1981–85, so na Ravnah na podlagi podpisanega sporazuma že začeli pripravljati plan KS za obdobje 1981–85. 12. marca bodo delegati skupščine krajevne skupnosti o njem razpravljali in ga potrdili. Na seji bodo sprejeli tudi sklep o razpisu referenduma o delitvi KS Ravne.

Medtem ko so na Ravnah za popis prebivalstva, ki bo trajal od 1. do 10. aprila, že izvolili 28 popisovalcev in 4 mentorje, pa so že tudi stekle dejavnosti za letošnjo akcijo NNNP. Tako so prve dni marca razpravljali o predvidenih akcijah in nalogah vsi predsedniki komitejev za SLO in družbeno samozaščito po delovnih organizacijah.

Ravenska krajevna skupnost in občina sta že pred časom naročili pri urbanističnem biroju na Ravnah idejni načrt za kompleksno ureditev starega dela Raven. Kot smo že poročali, naj bi spomladi pričeli urejevati fasade hiš, žlebove streh in dvorišča. Na krajevni skupnosti so povedali, da bodo za lepši videz starih Raven morali sredstva prispevati lastniki individualnih stanovanjskih hiš in razna podjetja, ki imajo tod svoje poslovne prostore. Krajevna skupnost in skis pa bosta sredstva prispevala za asfaltiranje dvorišč.

Franc Rotar

IZ OBČINE

PROSTORSKO PREOBLIKOVANJE KS

Potem ko so v sedanjih krajevnih skupnostih Črna, Prevalje in Ravne že lani, predvsem pa letos, stekle javne razprave o prostorskem in samoupravnem preoblikovanju KS, so pred dnevi pri OK SZDL Ravne že izdelali rokovnik aktivnosti o nadaljnjem poteku prostorskega preoblikovanja KS v Mežiški dolini.

Tako so koordinacijski odbori pri KK SZDL za prostorsko preoblikovanje sklicali problemske konference na to temo že do 5. marca. Na njih je predvsem stekla beseda o samoupravnih organiziranosti, mejah, skupnih službah in drugih pomembnih vprašanjih. Do 15. marca naj bi o dokumentih, sprejetih na pro-

blemskih konferencah, razpravljale skupščine krajevnih skupnosti, najkasneje do 25. marca pa bi morali po rokovniku poslati Medobčinskemu uradnemu vestniku sklep o razpisu referenduma. Referendum bodo v vseh krajevnih skupnostih imeli sočasno — 10. maja letos.

Do 15. maja naj bi že izdelali statute za nove krajevne skupnosti, do takrat pa naj bi se konsti-

tuirale tudi krajevne konference SZDL. V vseh novih krajevnih skupnostih bodo 20. junija v razpravi osnutki statuta novih krajevnih skupnosti. Te naj bi končno krajevne konference sprejele do 25. junija. Do takrat naj bi KK SZDL izvolile še delegate za skupščine krajevnih skupnosti, ki naj bi se v novi sestavi sestale do 10. julija letos.

F. Rotar

Z D R A V J E

LETOS MNOŽIČNO SLIKANJE PLJUČ V OBČINI RAVNE

V maju letos bo v naši občini izvedena ponovna, že sedma po vojni, množična akcija rentgenskega slikanja pljuč. Namen fluorografije ali radiofotografije, kakor temu pravimo, je, da med prebivalstvom pravočasno odkrija vsa danes v medicini poznana obolenja prsnega koša, kot so belezni pljuč, velikih žil, srca, reber itd. Najvažnejši obolenji, ki jih množična radiografija uspe pravočasno odkriti, sta pljučna tuberkuloza in pljučni rak. Če bi hoteli biti dosledni, bi morali tako akcijo izvajati vsaj vsako leto, če že ne vsakih šest mesecev; vendar je to zaradi omejenih finančnih sredstev skoraj nemogoče.

Pri prvih akcijah množičnega rentgenskega slikanja pljuč, ki smo jih organizirali in izvedli pred desetimi ali dvajsetimi leti, smo odkrivali v glavnem tuberkulozna pljučna obolenja. Zadnji dve akciji pa sta pokazali že relativno zelo malo pljučne tuberkuloze, veliko več pa drugih kroničnih obolenj, od katerih je bil najpogostejši in seveda tudi najnevarnejši pljučni rak. Ravno za to bolezen velja izkušnja, da so izgledi za uspešno ozdravljenje ali dolgotrajno podaljšanje življenja tem večji, čim prej bolezen odkrijemo in čim prej jo pričnemo sodobno zdraviti.

Letošnja akcija bo zajela vse prebivalce naše občine, ki so starejši kot 40 let, to se pravi tiste, ki so rojeni pred 31. decembrom 1940. Občani, ki spadajo v navedeno starostno skupino, a so bili kot prosvetni, zdravstveni ali gostinski delavci že radiofotografirani letos februarja, za sedanjo akcijo ne pridejo več v poštev. Celotna akcija izgubi veliko na pomenu, če udeležba ni vsaj 95-odstotna. Popolnoma vsi se množičnega slikanja ne morejo udeležiti, ker so nekateri težki bolniki vezani na posteljo doma ali v bolnišnici, drugi pa so morda službeno odsotni ali v inozemstvu; odpadejo pa tudi noseče ženske, ker bi jim rentgenski žarki lahko okvarili plod.

Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da je množično slikanje pljuč brezplačno. Radiografski štab se bo potrudil, da bodo fluorografske baze formirane na takih mestih, da prebivalci nikjer ne bodo imeli predaleč na slikanje. Splošna težnja je, da bi bila izguba časa za udeležence slikanja čim manjša. Sicer pa teče slikanje zelo hitro, saj je mogoče na uro napraviti približno sto posnetkov. Ob današnjem cestnem omrežju in relativno velikem številu registriranih motornih vozil ne bo treba nikomur daleč hoditi peš. Nekaj dni pred začetkom akcije bo vsak več kot 40 let star občan, ki ni bil že slikan kot prosvetni, zdravstveni ali gostinski delavec, prejel posebno vabilo, iz katerega bo točno razvidno, kdaj in kje je radiofotografiranje. Delavci večjih delovnih kolektivov bodo slikani tik pred začetkom ali po koncu dela v tovarni ali pa v njeni neposredni bližini. Sicer pa bo štab za izvedbo te akcije zadnje dni pred začetkom akcije v maju sporočil še dodatna in podrobnejša navodila.

Organizatorji te največje množične zdravstvene akcije v občini v letu 1981 pričakujemo, da bodo naši občani, ki imajo dovolj visoko raven zdravstvene prosvetljenosti, pravilno razumeli prizadevanja zdravstvene službe in drugih družbenih dejavnikov ter se bodo letošnjega slikanja pljuč polnoštevilno udeležili.

Prim. dr. Vlado Weingerl

Iz pravljice

KULTURNE VESTI IZ ŽELEZARNE

Kulturni animatorji so v železarni zbrali 186 novih članov Prešernove družbe. Zanimivo in pohvalno je to, da so se najbolj prijavljali delavci v proizvodnih tozdih: največ v RO (20), v jeklo-livarni (17), v vzmetarni (15) in v industrijskih nožih (14).

Akcija, ki dve leti ni mogla prav steči, je bila letos — po prijavah sodeč — zelo uspešna.

V železarni se kulturniki zavzeto pripravljajo na oblikovanje knjižnih kotičkov po tozdih in de-

lovnih skupnostih. V njih naj bi imeli delavci na razpolago temeljno družboslovno literaturo, ki bi jim prišla prav pri preučevanju samoupravnih odnosov in pri družbenopolitičnih dejavnostih.

6. marca zvečer je bila v športni dvorani pri osnovni šoli Prežihovega Voranca akademija za dan žena. Na njej so nastopili moški pevski zbor Fužinar, mešani pevski zbor Prežihov Voranc, Oktet RO in recitatorji.

H. M.

»SVETNEČI GAŠPER« NA SINDIKALNEM OBČNEM ZBORU JEKLARJEV

Sindikata jeklarne je pripravil občni zbor za 1. 1980 31. 1. 1981 v Nami. Dosedanji občni zbori so potekali z večjimi ali manjšimi težavami. Udeležba je sploh problematična zaradi dela v četrti izmeni, razprave pa so včasih »preživahne« in presegajo normalen nivo komuniciranja. Pikre pripombe letijo na neuresničljive programe, na delovne pogoje, modernizacijo in na vsakdanje težave. Ko smo si tako vrgli v obraz vse potrebno in nepotrebno, smo se v preteklosti razhajali z različnimi vtisi. Po navadi so se funkcionarji in vodstveni delavci čutili ponižani, ozmerjani, užaljeni in podobno. »Diskutanti« pa so bili spet zadovoljni, češ »pa smo jih, so pa slišali, kar jim gre!«

S časom se potem zadeva pozabi kakor tudi program, ki smo si ga zastavili, in življenje teče naprej.

Da bi bilo letos drugače, smo si poleg standardnega dnevnega reda »drznili« jeklarjem ponuditi kulturni program. Tako smo pred podelitev priznanj in kosilo uvrstili monodramo »Svetneči Gašper« v izvedbi inž. Šipka. Veseli smo bili, ko je obljubil nastop. — Pa stroški, honorar? smo vprašali in ga skoraj užalili.

»Pa vendar ne igram za denar! Samo vesel sem vašega vabila.« V soboto, 31. 1. 1981, je bil pred 9. uro »šank« v Nami zaseden. Kam pa bi tudi ob tej uri? Ko smo verificirali 67 navzočih, smo začeli.

Čudno malo debate je bilo okrog delitve OD, več pa o pogojih dela, osnovi za pokojnino, pomanjkanju prisotnih na delu ter boleznih zaradi prepiha. Kot po navadi je bilo nekaj vnetih in vztrajnih spraševalcev. Eden je celo predlagal, da bi pobirali po jurja v vsej železarni za ozvočenje občnega zbora jeklarne, ker da se ne sliši. Jeklarji smo nasproh naglušni, so pa tudi nekateri, ki se delajo, da nas ne slišijo, saj se pri nas iz leta v leto ponavljajo isti problemi, ki so se jih ljudje že naveličali (npr. dela pri peči in v livni jami z okrnjenimi posadkami skozi vse leto).

Že med zborom je inž. Šipek iskal primeren prostor za svojo monodramo, zbranih pa je bilo že nad 100 ljudi. Predsedujoče-

mu je mimogrede navrgel, da bo kar on njegov soigralec Lužnik.

Potem pa je Svetneči Gašper v zmečkani obleki stopil med nas. Sivi lasje in zbrzdani obraz so kazali njegovo trdo življenje, on pa naravnost k »Lužniku«. Odločno, a iz srca in duše je očital svojemu gospodarju svojo pot do nevednega a življenja.

Med lastnostmi dobrega jezikovnega sloga smo doslej »vzeli« jezikovno pravilnost in besedno čistost. Danes nekaj o jasnosti izražanja.

Jezik naš vsakdanji

JASNOST IZRAŽANJA

Med lastnostmi dobrega jezikovnega sloga smo doslej »vzeli« jezikovno pravilnost in besedno čistost. Danes nekaj o jasnosti izražanja.

Nejasnost ustvarjajo:

1. Nepravilni eliptični stavki (elipsa je izpad stavčnega člena v prostem in zloženem stavku). Npr.: Nereda je kriv vaš čut za odgovornost.

Pravilno: Nereda je krivo vaše pomanjkanje čuta za odgovornost.

2. Poznejše pojasnjevanje ali epeksgeza.

Npr.: S svojega balkona lepo vidim sosedovo dvorišče, ki je kovač.

Pravilno: S svojega balkona lepo vidim dvorišče sosedu kovača.

3. Pomensko in oblikovno kržanje ali kontaminacija. Težnja po kratkem izražanju, zapleteno mišljenje in neka potreba, povedati vse v eni sapi, povzročajo napačne pomenske zveze.

Npr.: Čas, ki ga imam za učenje, rad zamenjam z drugim delom, posebno s čitanjem knjig.

Pravilno: Čas, ki ga imam za učenje, raje porabim za drugo, posebno za čitanje knjig.

4. Vezava ali zevgma. O njej govorimo, kadar izrazimo z istim povedkom dve različni dejanji.

Npr.: Vsak državljani lahko uveljavi svoje pravice in dolžnosti.

Pravilno: Vsak državljani lahko uveljavi svoje pravice, izpolnjevati pa mora tudi svoje dolžnosti.

Zdelo se mi je, kot bi bili v najbolj intimni družbi, ne med jeklarji. Navzoči so simpatizirali z izkoriščanim Gašperjem, Lužnik pa se ni znašel, še tolažilna beseda mu je odpovedala, ko je nemo poslušal Gašperja, kako je vse življenje pil kisel mošt, od tega pa ni imel nič drugega kot strgan nahrbtnik in v njem cepin.

Dvorana je sproščeno zaploskala, ko si je Gašper upal splakniti grlo s kozarcem z Lužnikove mize ter ga z vso silo spustil nazaj.

In zaradi tega aplavza je napisan ta članek. Trdi jeklarji so nagradili igralca. Samo — jeklarji ne čakajo »konca svojih dni«. Oni sproti opozarjajo na napačne in predlagajo izboljšave. So pač na občnih zbiorih sindikata bolj glasni, posebej, kadar govorijo tudi za tiste, ki tačas delajo.

Kaj pa ponudena kulturna prireditve? Po zadovoljstvu navzočih sklepam, da je uspela. Neverni tomaži naj se sprašujejo, ali smo jeklarji dojemljivi za kulturo. Mogoče res ne hodimo v Maribor, Celje ali v Ljubljano in morda bi bilo prav, da bi od tam več prihajali med nas. Težava je samo v stiku, navadah in ponudbi ob primernem času na pravem kraju — četudi ob kozarcu rujnega, ki lajša vsakdan jeklarjem.

Milovan Božikov

Italiji najbolj všeč, bo rekel, da Benetke.

Zaradi skladišne neupravičenega tožilnika (4. sklon) je zveza z drugim odvisnikom pretrgana. Pravilno mora biti osebek glavnega stavka v imenovalniku.

6. Parenteza. Pod parentezo razumemo vrnjene besede in stavke.

Npr.: Se danes se spominjam svojega rojstnega kraja, ki sem ga že zgodaj zapustil, Celja.

Pravilno: Se danes se spominjam svojega rojstnega kraja Celja, ki sem ga že zgodaj zapustil.

7. Nepravilni oziralni (relativni) odvisniki.

Npr.: Narodni socialisti so se vrgli na Zide, ki jim razbijajo izložbe in mažejo hiše s kljukastimi križi.

Kdo komu razbija izložbe in maže hiše? Pomagamo si tako, da podredimo spremenimo v priredje: Narodni socialisti so se vrgli na Zide pa jim razbijajo izložbe in mažejo hiše.

Nejasnost povzročajo tudi dolgi, zapleteni stavki z obilico stavčnih členov, glavnih stavkov in odvisnikov.

Npr.: Delavski svet ugotavlja, da je podjetje premostilo težave gospodarjenja, s tem pridobilo materialno osnovo za nadaljnji razvoj, k čemur so največ pripomogli strokovnjaki, vestni delavci in sodobna proizvodnja, višja raven pa terja sestavo novih pravil podjetja za poslovanje in samoupravljanje.

Stavek izboljšamo:

Delavski svet ugotavlja, da je podjetje premostilo težave gospodarjenja (ali: gospodarske težave). S tem si je pridobilo materialno osnovo za nadaljnji razvoj. K temu so največ pripomogli strokovnjaki, vestni delavci in sodobna proizvodnja. Višja raven pa terja sestavo novih pravil podjetja za poslovanje in samoupravljanje.

Drugič si bomo ogledali naslednjo lastnost dobrega jezikovnega sloga, jednatost.

(Po: Vera Remic-Jager, Slovenski jezik)

IZ STARIH KNJIŽEVNOSTI

Molière (s pravim imenom Jean Baptiste Poquelin), 1622—1673, je klasik komedije. Poznavalci ga imenujejo najgenialnejšega arhitektonika v svetovni dramatik. Vse je pri njem v ravnesju: vsebina, dejanje, značaji. Bil je sin dvornega služabnika, potujoči komediant in nazadnje pod prijateljskim varstvom Ludvika XIV. Ta ga je ščitil pred ogorčenim plemstvom in duhovščino, kateri Molière v svojih zajedljivih komedijah ni ostal ničesar dolžan; seveda se je pošteno norčeval tudi iz meščanov. Med najboljša Molièrova dela štejejo: »Tartuffe«, »Ljudomrznik«, »Skopuh«, »Don Juan« in »Namišljeni bolnik«. Je pa seveda napisal še celo vrsto odličnih komedij. Iz ene od teh objavljamo odlomek za pokušino.

Molière

ZLAHTNI MEŠČAN

(odlomek)

2. dejanje, 4. prizor

Učitelj filozofije, gospod Jourdain

Učitelj filozofije (si popravlja ovratnik): Zdaj k najinemu učenju. Gospod Jourdain: Ah, gospod, bole me udarci, ki so vam jih naložili.

Nedotaknjeno

Učitelj filozofije: To ni nič. Filozof zna sprejemati stvari, kakor je treba. Sestavi bom nanje satiro v Juvenalovem slogu, ki jih bo pošteno raztrgala. Pustiva to. Česa se želite učiti?

Gospod Jourdain: Vsega, kar je mogoče. Imam brezmejno željo biti učen in zelo sem ogorčen, da mi oče in mati nista dala študirati vseh znanosti, ko sem bil mlad.

Učitelj filozofije: To čustvo je razumno. Nam sine doctrina vita est quasi mortis imago. Saj ste razumeli, ker brez dvoma znate latinski.

Gospod Jourdain: Da. Toda ravnajte se, kakor da ne znam. Razložite mi, kaj se to pravi.

Učitelj filozofije: To se pravi, da je življenje brez znanosti skoraj podoba smrti.

Gospod Jourdain: Ta latinščina ima svoj prav.

Učitelj filozofije: Ali ne obvladate nobenih principov, nobenih pravih elementov znanosti?

Gospod Jourdain: Oh pač, znam brati in pisati.

Učitelj filozofije: In s čim bi želeli, da pričneva? Želite, da vas naučim logike?

Gospod Jourdain: Kaj pa je to logika?

Učitelj filozofije: Uči nas treh operacij duha.

Gospod Jourdain: In katere so te tri operacije duha?

Učitelj filozofije: Prva, druga in tretja. Prva je: s pomočjo petih univerzalij pravilno dojemati. Druga: s pomočjo kategorij pravilno soditi; in tretja: s pomočjo figur pravilno sklepati. Barbara, Celarent, Darii, Ferio, Baraliopt etc.

Gospod Jourdain: Te besede so pa zelo rogovillaste. Ta logika mi nič ne diši. Učiva se česa drugega, bolj prijetnega.

Učitelj filozofije: Se hočete učiti morale?

Gospod Jourdain: Morale?

Učitelj filozofije: Da.

Gospod Jourdain: Kaj pa pravi ta vaša morala?

Učitelj filozofije: Obravnava blaženost, uči ljudi krotiti strasti in ...

Gospod Jourdain: Ne, pustiva to. Jeznorit sem kakor vsi hudiči in tukaj omaga vsaka morala. Če se mi zahoče, se pač razjezim z vsem svojim žolčem.

Učitelj filozofije: Ali se želite učiti fizike?

Gospod Jourdain: Kaj pa prodaja ta fizika?

Učitelj filozofije: Fizika je veda, ki razlaga principe naravnih stvari in lastnosti teles. Obravnava naravo elementov, kovin, rudnin,

kamnov, rastlin in živali in nas poučuje o nastanku vseh meteorov, mavric, utrinkov, kometov, bliskov, gromov, strel, dežja, snega, toče, vetrov in zračnih vrtnicev.

Gospod Jourdain: Preveč direndaja o vsem tem, preveč meglene zmešnjave.

Učitelj filozofije: Česa pa naj vas učim?

Gospod Jourdain: Učite me pravopisja.

Učitelj filozofije: Prav rad.

Gospod Jourdain: Potem me boste učili brati pratiko, da bom vedel, kdaj je luna in kdaj je sploh ni.

AKCIJA »TISOČ DELAVCEV — SODELAVCEV«

ALKOHOLIZEM

Neka žena samo klepeta, mož pride od dela domov, nima kaj jesti, gre v gostilno se napije, potem pa pretep. Brez tople hrane alkohol v prazen želodec vodi v prezgodnji grob.

Ženska, ki ne zna ali noče kuhati, naj si dobi moža iz prokroma.

Če pa je brez ženine krivde mož lump, kvartopirec, babjek, ki

drugod zapravi denar — iz česa naj žena gospodinja skuha zajtrk, kosilo, večerjo? Ali naj da ta mali pisker v ta večjega kuhati.

KARAMBOL PRI FRIZERJU

Lepa mlada frizerka je bila tako zaljubljena, da so šle pri striženju možkega škarje svojo pot v uho — škrc.

Škratek F.

HOTULJCI IZ KOTELJ — KAKO DOLGO ŠE?

Sprašujete nas, zakaj Hotuljci. Pred leti je dr. Franc Sušnik v Koroškem fužinarju navedel pisma, ki sta jih leta 1948 pisala Prežihov Voranc in dr. France Kotnik, stari listini, objavljeni v Monumenta historica ducatus Carinthiae, in Slovenski pravopis iz leta 1962 — vsa ta pričevanja so govorila za Hotuljce. Za zdaj se jih držimo tudi mi.

V Kotljah je novo naselje, prišli so novi ljudje in ti v glavnem govorijo, da so postali Kotuljci. Za Hotuljce se imajo le še »pravi« Hotuljci.

Vemo, da je jezik živ, da se razvija in spreminja. Kaj zdaj? Ali naj pišemo tako, kot navajajo viri, ali tako, kot govorimo?

Mislím, da zaenkrat še lahko damo času čas. Če bodo prevladali Kotuljci, pa jih bomo tako tudi zapisovali. Saj vendar nismo za papirnatost slovenščino!

H. M.

FEBRUARJA ŠTIRJE POROČEVALCI

V prvi februarjski oziroma v šesti številki po vrsti sta izšla dva predloga: »Predlog samoupravnega sporazuma o skupni porabi za leto 1981« in »Predlog sklepa o višini osebnih prejemkov iz sklada skupne porabe, iz materialnih stroškov ter iz dohodka in sredstev za OD za leto 1981«.

Sedmi Poročevalec je prinesel akcijski program uresničevanja stabilizacijske politike v železarni Ravne za leto 1981. Program je sprejel DS železarne na svoji 23. seji. Predlog zanj je podal poslovodni odbor s sodelovanjem ravnateljev tozdov in delovnih skupnosti.

Obrazložitev SaS o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti in samoupravne komunalne skupnosti občine Ravne sta izšli v 8. številki Poročevalca.

Najpomembnejši je bil februarja deveti in zadnji Poročevalec z lanskimi poslovnimi rezultati ter s predlogom oblikovanja sklada skupne porabe za leto 1981. Natisnili so ga v 800 izvodih za delegate DS delovne organizacije, tozdov in delovnih skupnosti ter za nosilce samoupravnih in političnih nalog.

Drugi trije februarjski Poročevalci so bili izdani v nakladi po 900 izvodov. Šesti in sedmi sta bila namenjena delegatom DS, nosilcem samoupravnih in političnih funkcij ter drugim delavcem, vabljenim na seje DS. Osmo šte-

vilko so natisnili za delegate DS tozdov in delovnih skupnosti, člane delegacij za stanovanjsko dejavnost, poslovalne delavce ter za druge nosilce samoupravnih in političnih dejavnosti.

H. M.

KAJ POMENIJO ZEMLJEPISNA IMENA

V knjigah in filmih, v časopisih in radijskih poročilih se skoraj vsak dan srečamo z imenom te ali one zvezne države ZDA, a ne vemo za njegovo poreklo in pomen. Pa si jih oglejmo nekaj.

ALABAMA (indijansko) izhaja iz imena plemena Alibama in pomeni: tisti, ki krči.

ALJASKA (eskimsko) izhaja od prilagojene besede alakšaš, pomeni kontinent, veliko zemljo. ARIZONA (indijansko) mali izvir.

ARKANSAS (indijansko) od imena plemena Alkansa, med Indijanci naroda Kvapo.

DAKOTA, Severna in Južna (indijansko) izhaja iz plemena Dakotah. Pomen je neznan. Predvidevajo, da bi moglo pomeniti prijatelja ali zaveznika.

DELAWARE (angleško) v čast lorda de La Warra, britanskega guvernerja Virginije od 1610. leta dalje.

FLORIDA (špansko), ime ji je dal Ponce de Leon, ki je to deželo odkril 1513. leta na praznik Cvetne nedelje (Pascua florida). GEORGIA (latinsko), v čast britanskega kralja Georga II.

IDAHO (indijansko) pleme (ho) lovcev na losose (ida), katerih totem je bil losos.

KANSAS (indijansko) narod južnega vetra v jeziku Sju.

IOWA (indijansko) od besede, ki je pomenila lepo zemljo.

KOLORADO (špansko) rdeč.

NEBRASKA (indijansko) plitva reka.

MONTANA (latinsko) planinska zemlja.

OKLAHOMA (indijansko) rdeči narod.

OHIO (indijansko) lepa reka.

VERMONT (francosko) zelena planina.

WASHINGTON (angleško) v čast Georga Washingtona, prvega predsednika ZDA.

REKREACIJA IN ŠPORT

Veslalom v ETS

Pri Ošvenu se je pomerilo v veslalomu 37 delavcev ETS. Pri ženskah je brez konkurence osvojila prvo mesto Zdenka Štruc. Pri mlajših moških do 35 let je zmagal Alojz Krejan, delavica kovačnice, pred Lojzom Spanželom, delavica mehanične, in Samom Robinom iz iste delavnice. V starejši skupini je bil prvi Alfonz Polajner, šibki tok, pred Francem Verdinkom, vodstvo, in Ivanom Videmškom, delavica valjarne.

Sankanje v družbenem standardu

V našem najmanjšem tozdu so priredili sankaske tekme, ki se jih je udeležilo deset delavcev. Pri ženskah je zmagala Marinka Kováč pred Katico Modras, pri moških pa Miha Škufca pred Filipničem.

Kegljanje v TOZD — ekipno prvenstvo strojev in delov

V okviru priprav na prvenstvo železarne v borbenih partijah, ki bo v začetku aprila, so v tozdu stroji in deli izvedli interno prvenstvo v disciplini 6 × 50 lučaje mešano. Prvo mesto je osvojila stara hala I s 1065 keglji, dru-

Pinterič z 203 keglji, 2. Peter Tomaž, 3. Miro Kotnik, 4. Jože Ras, 5. Silvo Levar.

Leopold Kadiš — prvak železarne

Osem najbolje uvrščenih delavcev železarne se je pomerilo v finalu na 200 lučaje mešano. Leopold Kadiš iz pnevmatičnih strojev je z zadnjimi lučaji premagal Rebernika iz rezalnega orodja za 9 kegljev. Ostala mesta so osvojili: Jože Golob, RO, 812, Ivan Borovnik, ind. noži, 799, Leopold Ranc, ind. noži, 792, Filip Nager, kalilnica, 781, Kristi Švab, RO, 770 in Srečko Vdovic, SGV, 748.

ZIMSKE ŠPORTNE IGRE SLOVENSKE ŽELEZARN

Jesenjani so priredili letošnja tekmovanja v veslalomu, sankanju in smučarskem teku. Pri veslalomu (izveden v Mojstrani) so bili najboljši Jesenjani. Med našimi so bili najuspešnejši: Andrej Hölel, ki je bil prvi v skupini do 25 let in dosegel najboljši čas dneva. Četrta mesta so osvojili: Mara Komar, Ljuba Pavše, Adi Pustoslemšek in Zmagomir Breznik. Anton Krejan je bil peti v skupini do 25 let, Roman Skri-

mlajšimi je bil Bogdan Peruš 12, Zvonko Gros 13. V skupini od 35 do 45 let je bil Mirko Bavce drugi, Jaka Vidovšič osmi, Egon Karpac deveti in Ivan Mlačnik deseti. Med veterani je bil Alojz Gologranc četrti, Tone Godec pa šesti.

Sankači pa so tekmovali pod Golico. V ženski konkurenci so pobrale naše vsa odličja: prva je bila Berta Gostenčnik, 2. Marija Lahovnik, 3. Marija Zagernik, 12. Jožica Kotnik, 17. Ivica Kočnik. Ekipno so bile naše premočno prve.

Med moškimi so bili najboljši Jesenjani. Mednje sta se uvrstila Ernest Srebot na 3. in Marjan Zdovc na 5. mesto. 9. je bil Pavel Marošek. Smolo je imel naš najboljši Evgen Korinšek — 13. Tekmovalec pred njim je vozil zelo počasi in Evgen ga na ozki progi ni mogel prehiteti.

NAMIZNI TENIS

Uspešen nastop mladih v II. ligi

V Sarajevu so se na 3. turnirju II. zvezne lige pomerile ekipe Fužinarja, Partizana iz Bjelovara, sarajevskega Železničarja in Radnika. Naša mlada ekipa je osvojila 2. mesto, s tem da je premagala neposredna tekmeca za obstanek v ligi — Partizan in Radnik, in izgubila z Železničarjem. Na sporedu bodo še trije turnirji. Tokrat so za Fužinar nastopali: Janežič, Günter in Likar. Dekleta so tekmovala v Tuzli. Premagala so Kemičar iz Hrastnika, izgubila pa z Borcem iz Kreke in Borcem iz Travnika.

Ekipno prvenstvo SRS za mlade

V Ljubljani se je pomerilo 8 najboljših ženskih ekip, ki so se v zaključni del uvrstile po prejšnjih področnih kvalifikacijah. Prya je bila Olimpija, 2. Fužinar le z enim porazom. Naša dekleta so se tako uvrstila na državno prvenstvo. Nastopile so: Logarjeva, Trbižanova in Pandevova.

V Novi Gorici pa so se pomerili mladinci. Zmagal je Maribor pred Olimpijo. Fužinar, Kajuh in Triglav so osvojili po osem točk, a Fužinar je bil zaradi slabše razlike v nizih šele 5 in se ni uvrstil na državno prvenstvo. Nastopila je naša nova generacija: Kaker, Likar, Auprih in Vrečič.

Mladinsko prvenstvo SRS za posameznike

V Kočevju so se pomerili najboljši slovenski mladinci in mladinke. Koroški predstavniki so dosegli naslednje uvrstitve: Silvo Likar je bil med posamezniki drugi, skupaj z Mariborčanom Podlesnikom je postal republiški prvak v parih.

Ingrid Trbižan si deli tretje mesto med posameznicami, ženski par Trbižan — Logar pa je bil 3.—4.

ATLETIKA

Na republiškem prvenstvu v krosu je med množico ekip osvojila Koroška četrto mesto. Mlajše mladinke so bile 2., mladinci pa 3. Med posameznici je bila najboljša Rotovnikova, ki je pri

Prijatelja

mladinkah bila 3. Pri mlajših članih pa je osvojil Okrogelnik odlično 5. mesto.

PLAVANJE

V Kranju so se pomerili najboljši plavalci v članski in mladinski konkurenci. Ekipno je premočno zmagal kranjski Triglav. Med posamezniki je ob Borutu Petriču izstopal tudi Miran Kos, ki je zmagal na 100 m prsno, 100 m in 200 m hrbtno, kjer je postavil absolutni rekord SRS in državni rekord za starejše mladince. Med dekleti je osvojila tri prva mesta Marta Kos na 100 m in 200 m delfin ter na 400 m mešano. Cesnikova je zmagala na 100 m hrbtno in bila 2. na 200 m hrbtno.

NOGOMET

V Celju sta se v prijateljski tekmi pomerila Kladivar in Fužinar. Igralci naše selekcije so tudi tokrat zaigrali dobro. Zadelek za naše je dosegel Duler. V predtekmi so mladinci Kladivarja premagali Korošce s 3 : 1.

ODBOJKA

Poleg prvoligaških so se pričela tekmovanja tudi v drugih ligah. Koroške ekipe tekmujejo, dobivajo in izgubljajo. Eni so boljše, drugi slabše pripravljeni. Za uvodne rezultate moramo pohvaliti predvsem moško ekipo Mežice, ki hoče doseči svoj cilj: uvrstitev v IB zvezno ligo ter obe ekipi Dobrij, ki kot novince v republiški ligi pridno trenirata in dosegata temu primerne rezultate.

I. zvezna liga ženske

Bratstvo — Jedinstvo : Fužinar 1 : 3. Na gostovanju v Titovih Užicah so naše premagale zadnje-uvrščeno ekipo s 3 : 1 in dosegle dve prepotrebni točki za obstanek v ligi.

Fužinar : Vukovar 0 : 3. Igralke Fužinarja so nas na tem srečanju neprijetno presenetile. Igrale so izredno slabo in neborbeno. Le začetek je bil dober: v prvem setu so naše vodile z 8 : 0 in 11 : 4, a vendar izgubile set. V nadaljevanju pa so popolnoma popustile in prepustile borbenim gostjam dve dragoceni točki.

Dričar

ga je bila lahka montaža (75 kegljev manj), tretja je bila montaža stiskalnic, četrta brusilnica, peta stara hala II in šesta obdelovalnica.

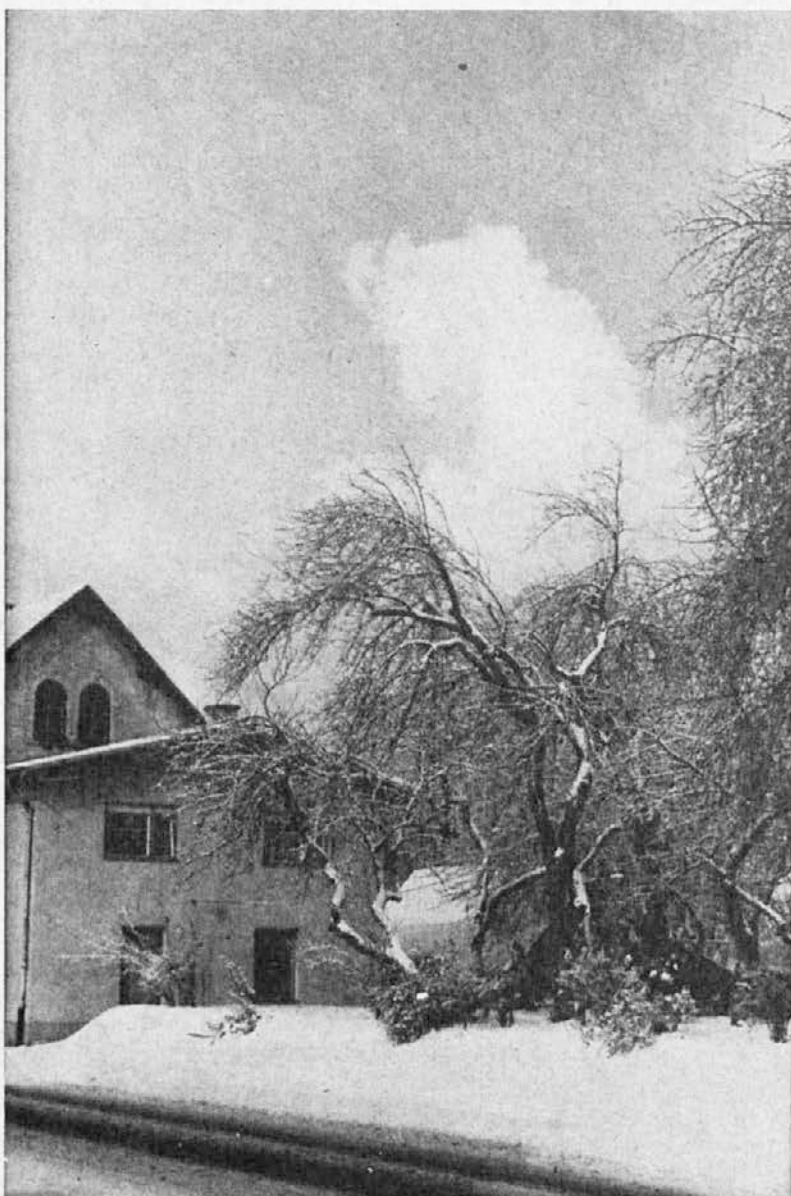
Med posamezniki je bil najboljši Ernest Kasnik, 212, 2. Tomo Tasič, 197, 3. Anton Vrabčič, 189.

Prvenstvo posameznikov v TOZD transport

19 posameznikov je tekmovalo v disciplini 50 lučaje mešano. Prvak transporta je postal Jože

njar prav tako peti v skupini od 25 do 35 let. Skupno je nastopilo v veslalomu 140 posameznikov. V ženski konkurenci je imela kompletno ekipo le železarna Jesenice, v moški pa je sodelovalo sedem ekip. Naši so bili drugi za Jesenjani.

75 tekačev je tekmovalo v Ratečah. Pri ženskah do 35 let je bila četrta Jožica Taks, peta pa Majda Bavce. V skupini nad 35 let je bila četrta Berta Vidovšič, peta pa Angelca Juraja. Moški so bili razdeljeni v tri skupine. Med

Zamrzla spokojnost

Fužinar : Crvena zvezda 1:3. Naša dekleta so po pričakovanju izgubila z večkratnimi državnimi prvakinjami iz Beograda. Kljub porazu so igrala tokrat zelo dobro. Ugotovitev gledalcev je bila enotna: če bi tako Fužinar zaigral proti Vukovarju, bi verjetno zmagal 3:0. Pa še statistični podatek: proti Vukovarju so naše izvedle 22 nepravilnih servisov, proti Crveni zvezdi pa samo 4.

I. b zvezna liga moški

Fužinar : Rijeka 3:2. V I. kolu spomladanskega dela je oslavljeni Fužinar (brez poškodovanih Bana in Čebulja ter z bolnim Rancem) premagal goste iz Rijeke s 3:2. Že dolgo nismo videli na Ravnah tako razburljive in borbene igre. Gostje so povedli z 2:0 v nizih, v 5. odločilnem setu pa z 10:3. Fužinar je zmagal predvsem z veliko borbenostjo in kolektivno igro. Vsak igralec je dal na tej tekmi svoj maksimum. Posebno težko nalogo sta imela graditelja igre (Filipančič in Urnaut), ki sta morala prevzeti tudi vlogo glavnih tolkačev.

II. zvezna liga moški

Mežica : Pakrac 3:1. S pomembno in pričakovano zmago so se Mežičani uvrstili na 1. mesto. Po krivdi nediscipliniranih gostov ter slabih sodnikov je bilo srečanje prekinjeno za pol ure.

Mislinja : Kamnik 2:3. Mislinjčani so izgubili odločilno tekmo za obstanek v 2. zvezni ligi.

Republiška liga — moški

Radgona : Dobrije 0:3. Žerjav : Polskava 0:3. Dobrije so tretje, Žerjav pa predzadnji.

Zenske: Mežica : Tabor Ljubljana 0:3, Branik — mlade : Dobrije 3:2.

ALPSKO SMUČANJE

Kostanjevec — edino zlato na pokalu Loke

Na 6. mednarodnem tekmovanju mladih smučarjev iz 7 evropskih držav 17. in 18. 2. 1981 na Starem vrhu nad Škofjo Loko je edino zlato za pionirsko reprezentanco Jugoslavije med mlajšimi pionirji osvojil član Fužinarja Tomož Kostanjevec v slalomu. Med mlajšimi pionirkami je bila Pušnikova iz Črne 7. v veleslalomu in 9. v slalomu. Pri veleslalomu je bil Kostanjevec 3. Pri starejših pionirjih so bili pri veleslalomu od naših Žagar 25., Čujež 26. in Pustoslemšek 30.

Stefanovič — republiški prvak

28. 2. 1981 je bilo na Ošvenu v organizaciji Fužinarja republiško prvenstvo v slalomu za mladince in člane. Med člani je prijetno presenetil naš Stefanovič, ki je osvojil prvo mesto. Pri sta-

rejših mladinkah je bila Korenova 3.

1. 3. 1981 je bilo na Kopah na Pohorju republiško prvenstvo v veleslalomu. Tokrat je bil Stefanovič drugi.

Veleslalom za prvenstvo strojev in delov

14. 2. 1981 je bilo na Ošvenu prvenstvo strojev in delov v veleslalomu, ki se ga je udeležilo 52 tekmovalcev.

Pri moških nad 45 let je zmagal Pustoslemšek pred Trbovcem in Čekonom, v skupini od 35 do 45 let je bil prvi Frühauf pred Kasnikom in Uršejem, pri onih med 25 in 35 let je bil prvi Perger pred Silvom Čekonom in Senico, v skupini do 25 let pa je zmagal Jože Kolar pred Eratom in Odrom.

Tekmovanje je dobro uspelo, za kar gre zahvala vsem, ki so pomagali pri organizaciji.

Tone Garb

ALPINISTIČNE NOVICE

V nedeljo, 15. 2. 1981, je bil lep dan. Rok Kolar in Janez Žalig sta si zadala nalogo, da bosta zlezla tri smeri. Najprej sta preplezala smer Rambo, sestopila po Stanetovi, toda v žlebu desno od Stanetove se jima je zataknilo. Po tretji smeri sta sestopila naslednji dan.

V Veliki Raduhi so plezali tudi Irena Komprej, Viktor Ježovnik in Stanko Mihev. Blagajniško smer (IV+, eno mesto —V, zgornji del II—III 250 m) smo preplezali v osmih urah. Po mesečini smo izstopili in sestopili do Bukovnika.

S. M.

AVGUST JEHART

Dragi naš Gusti!

Na tvojem delovnem mestu gori danes sveča v spomin na dobrega sodelavca in iskrenega prijatelja. Ob tvoji sliki z nasmejanim obrazom, kakršen je bil zmeraj, stoji vaza z rdečimi nagelji. Rdeči nagelji pa pomenijo ljubezen. Z bolečino v srcih ter z ljubeznijo do tebe se danes od te-

be poslavljamo tvoji sodelavci in prijatelji. Kar nismo mogli verjeti, da te je kruta usoda iztrgala iz naše sredine še tako mladega, saj si komaj zakorakal v četrto desetletje. Vendar pa se moči usode ni mogoče ukloniti, zato je današnje in poslednje slovo še toliko težje.

Rodil si se 29. julija 1939 v Pamečah. Svoj prvi kruh si začel služiti leta 1959 na upravi za ceste Maribor. Nato si bil od leta 1961—1963 v Tovarni kos v Slovenj Gradcu. Takrat pa si se odločil, da stopiš v vrste »koroških fužinarjev«. Temu poklicu si bil zvest do svoje mnogo mnogo prerane smrti.

V naš kolektiv jeklovleka si stopil 1. oktobra 1972, ko te je že načela zahrbtna bolezen. Delo si opravljal z vso ljubeznijo, kolikor ti je to dopuščalo rahlo zdravje. Tudi navzven do svojih sodelavcev in prijateljev nisi nikdar pokazal svojih težav, ki si jih občutil. V razgovorih si bil vedno optimist, predan delu ter svojemu kolektivu. Ko si bil v bolnici ali v ambulanti, si še vedno šegavo dejal: »Še bom hodil 8 ur na siht,« vendar to je bila delovna želja in vnema, resnica pa je hotela drugače.

Tvoja odlika, Gusti, pa je bila tudi skromnost. Kakor si bil skromen na delovnem mestu, tako tudi v zasebnem življenju. Zmeraj si upal, da bo »nekako pa že šlo«.

Ne čutim se sposobnega, da bi lik dobrega tovariša, kakršen si bil, dragi Gusti, opisal s pravimi besedami, vendar mislim, da to ni potrebno. Saj boš tak, kakršen si bil: dober, pošten in delaven ostal v našem spominu, v spominu vseh sodelavcev in prijateljev. Ne bomo te pozabili.

Franjo Srebotnik

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem delavnice valjev in armatur v valjarni za izkazano čast in lepa spominska darila. Vsem želim mnogo delovnih uspehov in sreče pri delu.

Jože Orešnik

ZAHVALA

Ob izgubi moža in očeta Staneta Klanjška se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in dobim sosedom, ki so se tako številno poslovičili od njega in mu darovali toliko cvetja. Hvala vsem, ki ste nam osebno ali pisno izrazili sožalje. Tudi pevcem za zapete pesmi, godbi za žalostinke in g. župniku za pogrebni obred.

Žalujoča žena, hči in sin

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta Jurija Mravljaka se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti in tistim, ki so darovali cvetje. Posebej se zahvaljujem osebnju internega oddelka bolnice Slovenj Gradec in dr. Vodnikovi, sodelavcem TOZD vzmetarna, ing. Šipku za govor, Sentanelskim pavrom za žalostinke, g. župniku za pogrebni obred ter vsem sosedom, sorodnikom in znancem.

Žalujoči: Žena Marjeta, sin Toni, hčerke Mojca, Olga in Silva z družinami.

KADROVSKA GIBANJA

TOZD - DEL. SKUPNOST	SKLENILI DEL. RAZMERJE			SKUPAJ	FLUKTUACIJA				SKUPAJ	PLAN. ŠTEV. DEL.	28.2.81 DEL. ŠTEV.	28.2.81 % ZAP. INVAL.	ŠTEV. DEL. V POSTOPKU IK
	IZ JLA	IZ ŠOLE	DRUGO		ODPOVED	BREZ ODPOV.	JLA	DRUGO					
JEKLARNA	1		6	7	2	4	2	1	9	357	339	13,2	11
JEKLIVARNA			7	7	2	2	2	1	7	509	518	11,2	23
VALJARNA			8	8	1		1	1	3	434	435	11,9	9
KOVAČNICA			10	10	1	2		1	4	278	280	10,6	5
JEKLOVLEK			1	1		1			1	104	101	15,9	2
KALILNICA					1			1	2	53	49	13,8	-
STROJI IN DELI	3		3	6		1	12		13	480	472	10,5	7
INDUSTR. NOŽI					2		3	1	6	205	199	/	-
PNEVM. STROJI					1	1		1	3	202	202	12,7	6
VZMETARNA			3	3			2	1	3	142	130	13,0	4
BEZALNO ORODJE	3			3			4	1	5	295	286	14,4	2
ENERGIJA	1		3	4						110	111	8,3	5
E.T.S.	3		1	4			3		3	204	203	6,7	2
SGV	2		1	3	1		5	1	7	436	418	7,0	-
TRANSPORT										113	112	8,1	3
P.Y.I.	1		2	3						50	49	3,6	2
R.P.T.		1	1	2			1	1	2	226	228	15,4	2
PROD.JARNA							2		2	66	64	18,9	3
KOMERCIALA		1	3	4		3			3	255	254	6,6	2
KONTR. KAKOV.	1		3	4	1			1	2	202	198	13,9	8
OPUŽB. STANDARD			1	1		1			1	47	42	7,2	-
DEL. SKUP. GOSP.							2		2	73	71	-	-
P.F.S.			2	2						42	39	34,0	5
DEL. SKUP. KSZ		2	4	6		1	1		2	206	204	5,5	-
RAČUNOVODSTVO			1	1						113	112	2,7	-
KOVINARSTVO	2		1	3			3		3	135	134	8,1	-
ARMATURE			10	10						86	51	-	-
SKUPAJ	17	4	71	80	12	16	43	12	71	5423	5300		101

- Od skupnega števila prihodov in odhodov je odšteti 12 delavcev, ker je bilo 12 prerazporeditev med TOZD, ki predstavljajo za posamezne TOZD fluktuacijo, za celotno DO pa ne.

A. Nekaj značilnosti kadrovskih gibanj za januar in februar

Veliko prijav na oglašena prosta dela, saj je npr. v istem obdobju lani bilo 38 sklenitev delovnih razmerij proti letošnjim 80. Kljub tako povečanemu številu novo sprejetih delavcev pa se relativno število zaposlenih ni povečalo, saj se je fluktuacija v januarju in februarju 1981 v primerjavi z istim obdobjem lani povečala za 28 delavcev.

Večina temeljnih organizacij oz. delovnih skupnosti se glede zaposlovanja giblje v okviru planskih zahtev. Jeklolivarna, kovačnica, valjarna in RPT so nekaj nad planom, vsi ostali pa so na planu oziroma pod njim.

Veliki fluktuaciji v prvih dveh mesecih so vsekakor botrovali odhodi v JLA (več kot 50% odhodov), med ostalimi odhodi pa je potrebno omeniti tudi samovoljne prekinitve delovnega razmerja, ki so dosegle prek 20% vseh odhodov.

Kadrovski vir za sklenitev delovnega razmerja so bili v glavnem delavci iz drugih republik, 21 delavcev pa se je vrnilo iz JLA oz. prišlo iz šol.

B. Invalidska problematika

V tabeli vas seznanjamo s pojavom invaliditete v delovni organizaciji. Prikazujemo procent zaposlenih invalidnih oseb (delovni invalidi II. in III. kategorije, del. invalidi s telesno okvaro, invalidne osebe ter vojaški vojni in mirnodobni invalidi) po TOZD in DS na dan 28. 12. 1981. V zadnji koloni pa je prikazano število

delavcev v postopku za oceno po invalidski komisiji. Za te delavce bomo morali v letu 1981 poskusi drugo ustrezno delo.

C. Psihološki pregled

Za vsakega kandidata, ki želi skleniti delovno razmerje, je točno določen sprejemni postopek. Sprejemni intervju in psihološki pregled sta del tega postopka. Namen tega ni le oceniti kandidata, ampak ga tudi podrobno seznaniti z deli in nalogami in s pogoji dela, tako da lahko tudi sam oceni svoj resnični interes za delo, na katerega se je prijavil. Poleg tega v sprejemnem intervjuju iz-

- kakšna je šolska in strokovna izobrazba kandidata
- delovna zgodovina (kaj je delal, kako je delal)
- osebna zgodovina
- trenutna urejenost življenja
- sociabilnost, čustvena stabilnost, videz, obnašanje, zrelost itd.

Psihološki pregled je po navadi nadaljevanje intervjuja, z njim ugotavljamo, kaj človek zmora (sposobnosti, spretnosti in znanja), kaj hoče in kakšen je (motivi in osebnostne lastnosti). Tako smo izvedli v letu 1980 318 intervjujev in 249 psiholoških pregledov. O vsakem kandidatu smo izdelali predlog za sprejem in ga posredovali pristojni komisiji za kadre v TOZD oz. DS.

Januarja in februarja letos smo imeli že 73 sprejemnih intervjujev, in sicer za kovačnico, jeklarno, valjarno, pnevmatične stroje,

vzmetarno, SGV in industrijske nože.

D. Določanje kadrovskih pogojev

V kadrovski službi za razvid del in nalog določujemo kadrovske pogoje, in sicer stopnjo izobrazbe, stroko in smer, dopolnilno izobraževanje in delovne izkušnje. Kadrovske pogoje določujemo za novo odprta dela in tista dela, kjer prihaja do spremenjnih nalog, ki pogojujejo nov opis.

V letu 1980 smo tako določili kadrovske pogoje za preko 400 del, letos pa za 42 del. Zadnje čase izrazito opažamo, da večina želi spreminjati skozi kadrovske pogoje tudi analitično oceno, čeprav ima AOD precej drugih elementov, skozi katere bi se dalo precej dobro razlikovati dela po zahtevnosti. Tako prihaja do tega (to ugotavlja tudi služba za organizacijo poslovanja), da se pišejo novi opisi, čeprav v delu (v zahtevnosti oz. funkciji) ni sprememb.

NAŠI UPOKOJENCI

Oto Čekon, roj. 29. 10. 1932, v železarni od 9. 3. 1973 dalje v TOZD jeklarna kot jamski delavec. Inval. upok. 16. 2. 1981

Ivan Breg, roj. 24. 2. 1933, v železarni od 15. 2. 1951 dalje v TOZD jeklolivarna kot lanser. Inval. upok. 16. 2. 1981

Jože Šertel, roj. 19. 2. 1905, v železarni od 4. 5. 1964 dalje v TOZD SGV kot strojni ključavničar. Inval. upok. 16. 2. 1981

Ivan Gregor, roj. 7. 8. 1928, v železarni od 10. 7. 1947, nazadnje v TOZD stroji in deli kot elektrovarilec. Inval. upok. 16. 2. 1981

Angela Borovnik, roj. 29. 9. 1928, v železarni od 23. 5. 1959, nazadnje v TOZD pnevmatični stroji kot žagarka. Star. upok. 28. 2. 1981

VOLILNA SKUPŠČINA KOROSKEGA FILATELISTIČNEGA DRUŠTVA RAVNE

Na volilni skupščini, ki je bila 16. 2. 1981 v prostorih DTK Ravne, je bilo med drugim ugotovljeno, da so bile vse aktivnosti društva, predvidene za leto 1980, tudi izvedene. Med njimi nekaj najvažnejših: nabava lastnih panojev, razširitev sodelovanja s kulturno skupnostjo Ravne, priprava dveh razstav društva ter ene potujoče po osnovnih šolah. Ker društvo ne najde primerne mentorja za filatelistične krožke na osnovnih šolah, so le-ti tudi v minulem letu odpadli.

V društvu je trenutno 136 članov, od tega 107 članov in 29 pionirjev in mladincev. V novi upravni odbor društva so bili izvoljeni: Marjan Berčič, Alenka Dolinšek, Jože Kotnik, Andrej Logar, Filip Merkač, Marjan Merkač, Peter Mihelač, Miroslav Paškvan, Jože Samec, Marija Sinigaj in Franc Urbanc, v nadzorni odbor pa Drago Brodnik, Teodor Dover in Edit Samec.

Soglasno so bile sprejete nove naloge upravnega odbora za leto 1981: dodatna nabava razstavnih panojev, vključitev v praznovanje občinskega praznika s predstavitvijo društvene razstave v Likovnem salonu, izdaja spominske dopisnice s Prežihovo bajto po grafiki Vidica, ob 20-letnici Prežihove bralne značke izdati spominski ovitek s prikazom vseh štirih značk v počastitev 55-letnice III. kongresa SKOJ, ki je bil od 17.—20. 6. 1926 v Kefrovem mlinu, izdaja spominskega ovitka in sodelovanje v jubilejnem Koroskem turističnem tednu v Crni na Koroskem z razstavo znamk, izdaja spominskega ovitka in priložnostnega žiga.

f. u.

PARTIZANSKO OROŽJE

Kot druga izdaja iz letošnjega programa priložnostnih znamk skupnosti JPTT je bila 16. februarja dana v prodajo serija za štiri vrednosti, ki prikazuje partizansko orožje, izdelano med NOB v partizanskih delavnicah. Znamke te serije pripadajo dolgoročni izdaji za temo »Muzejski eksponati«. Izdaja je pomembna tudi zato, ker se po motivu na svoj način pridružuje proslavi 40-letnice vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije. Motive za to serijo je izbral Milutin Radičević, podpolkovnik iz vojaškega muzeja v Beogradu. Likovna obdelava je delo slikarja Dušana Lučiča, znamke pa je natisnil Zavod za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki dvobarvnega ofseta v polah po 25 znamk.

Hkrati je to prva serija priložnostnih znamk, katerih začetna nominala je 3,50 dinarja, kar je v skladu s planiranim povečanjem cen za pisemske storitve prve težne stopnje. Na tej znamki je prikazana ročna bomba »cementsa«, ki so jo v avgustu 1941 izdelali v partizanski delavnici v Drvarju. Ime »cementsa« je dobila po tem, ker so jo izdelali iz betona, okrog 4000 kosov.

Na znamki za 5,60 dinarja je prikazana puška »partizanka«, ki so jo izdelali v partizanski tovarni orožja in streliva v Užicu v času Užiške republike, jeseni 1941. Izdelanih je bilo okrog 20.000 takšnih pušk.

V vasi Podgorje v Kordunu je bil na začetku leta 1942 izdelan top kalibra 52 mm, topovska granata pa je bila težka 2,3 kg. Ta partizanski top je prikazan na znamki za 8 dinarjev. Ti trije eksponati, prikazani na znamkah, so iz vojaškega muzeja v Beogradu.

Na četrti vrednosti, znamki za 13 dinarjev, je prikazan partizanski tank. Izdelan je bil marca 1942 v vasi Nebljusin v Liki. Tank so iz njegove notranjosti premikali z lastno močjo.

Ta po motivih zanimiva in vsekakor nenavadna serija je bila dana v prodajo 16. februarja. Tega dne je bil dan v prodajo tudi priložnostni ovitek za 2,50 dinarja oziroma ovitek z oznako prvi dan FDC za 32,00 dinarja.

Fotografije za to številko so prispevali: F. Rotar, E. Wlodyga in oddelek za informiranje.

Jože Orešnik, roj. 21. 9. 1929, v železarni od 21. 9. 1961 dalje, nazadnje v TOZD valjarna kot brusilec. Star. upok. 14. 2. 1981

Jožef Koletnik, roj. 2. 4. 1922, v železarni od 16. 12. 1946 dalje, nazadnje v TOZD stroji in deli kot voznik viličarja. Inval. upokojen 31. 1. 1981.

Jože Peruš, roj. 25. 1. 1927, v železarni od 1. 9. 1962 dalje v TOZD kontrola kakovosti kot kontrolor ind. nožev. Inval. upok. 31. 1. 1981

Simon Siftar, roj. 26. 8. 1922, v železarni od 1. 9. 1951, nazadnje v TOZD pnevmatični stroji kot lanser. Star. upok. 17. 2. 1981

Albert Frajdl, roj. 30. 10. 1930, v železarni od 14. 7. 1947 dalje, nazadnje v TOZD kovačnica kot rezalec na krožni žagi. Inval. upok. 14. 1. 1981

Ivan Ščetinec, roj. 28. 2. 1921, v železarni ob 24. 9. 1946 dalje, nazadnje v TOZD pnevmatični stroji kot planer. Star. upok. 28. 2. 1981

ŽELEZARNA RAVNE

želi skleniti delovno razmerje z več delavci na delih za pridobivanje jekla:

- za taljenje jekla pri elektro obločni in pri EPŽ peči
- za pomoč pri taljenju
- za druga dela pri peči ali v livni jami.

Kvalitetna jekla so ves čas po vojni v jeklarskih programih naše železarne že udeležena z visokim deležem. Hiter tehniško-tehnološki razvoj industrijskih dejavnosti pa zahteva še večje količine in boljše kakovost jekla. Gre za poseben postopek ponovnega pretaljevanja, da bi jeklo očistili vseh primesi, ki mu niso potrebne ali mu škodujejo. Tak način pretaljevanja imenujemo EPŽ postopek. Poleg njega moderniziramo tudi obstoječi jeklarni za ponovno metalurgijo. Sedanje elektro obločne peči bomo uporabljali le za raztalitev starega železa, medtem ko bomo jeklo nato plemenitili v ponovi, postavljeni v posebno ponovno peč, kjer bo proces plemenitja popolnoma avtomatiziran. Tudi vse druge vzporedne faze bodo opremljene z naj sodobnejšimi napravami.

Za večino del pri pridobivanju jekla je sicer zaželen poklicna izobrazba metalurške stroke, pridobljena na poklicni šoli, toda avtomatizirani postopki ne terjajo več le klasičnih metalurških poklicnih znanj, temveč dopolnilna specialna, zlasti pa osebne lastnosti: natančnost, vestnost in odnos do dragih delovnih naprav. Delo bo torej lahko uspešno opravljal tudi ključavničar, električar in delavec z metalurškim poklicem, kajti dopolnilno usposabljanje načrtujemo že ob sklenitvi delovnega razmerja. Nato bomo z usposabljanjem v ustrezni obliki občasno nadaljevali skozi celotno delovno obdobje.

Omenili smo že, da je pridobivanje jekla po EPŽ postopku jeklarska posebnost, poleg tega sprošča proces v delovni prostor malo prahu, hrupa in toplote. Po tej plati so delovni pogoji podobni tistim pri strojni obdelavi kovin. V nekaj prihodnjih letih bomo podobne delovne razmere ustvarili tudi pri drugih jeklarskih postopkih.

Vse, ki želijo spremeniti svoj poklic ali menjati delo ter se preusmeriti v pridobivanje jekla, vabimo na ogled dela in naprav ter na razgovor. Kandidati naj se pismeno prijavijo kadrovski službi železarne.